

Praxis Avrea Qvotidianarvm Rervm Ecclesiastici Fori

In qua Variæ Iuridicæ Resolutiones ex approbatis traditionibus Doctorum,
atque diuersorum Tribunalium, præsertim Rotæ Romanæ, Decisionibus,
excerptæ, continentur; Opvs Qvatvor Partibvs Distinctvm

Continens Primam, & Secundam Partem: Quibus, hac nostra editione ab
innumeris mendis repurgata ...

Riccio, Giovanni Luigi

Venetiis, M.DC.LXXIV.

Praxis Episcoporum.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-98587](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-98587)

sp. 10. dub. 6. Nouissimus in sua. prax. cap. 66. nu. 22. Sanchez de matr. lib. 2. disp. 40. q. 2. & idem Garz. part. 5. cap. 7. num. 41. Vgol. de potestat. Episcop. lib. 2. cap. 58. §. 2. post Gutierrez lib. 1. can. quæst. cap. 3.

- 5 Ratione etiam probatur, quia licet illa facultas Episcopo concessa, competat iure speciali, ex decreto Conc. sess. 24. de reformat. cap. 6. tamen competit Capitulo iure communi, & ex iurisdictione ordinaria ei tributa per dictum decretum, & ita in terminis docent Henriquez, Rodriquez, Suarez, & Sanchez locis cit. ubi ita referunt declarasse Sac. Congreg. Concilij.

RESOLVT. CDLXVII.

Bulla Inubilai dans facultatem absoluedi a censuris, an includat irregularitatem.

- 1 Clausula, quæ apponitur in Bulla collationis, teque absoluentes a quibusvis censuris, non includit irregularitatem, quod probatur ex duobus, num. 2. & 4.
3 Ampliatur conclusio principalis, ut procedat etiam si in Bulla adijciantur verba, & a penis.

- 1 **E**venit quandoquidem, ut excommunicati, & irregulares impetrent a Romano Pontifice eis dari aliquod beneficium, quare cum in Bulla collationis soleat apponi clausula, teque absoluentes a quibusvis censuris, fuit dubitatum an præfata clausula quemadmodum absoluit excommunicatum, taliter quod possit esse capax recipiendi beneficium ecclesiasticum, ita quoque censetur absoluisse ab irregularitate, si quam habebat: In qua questione consulendo, respondit negativè ex pluribus.
2 Tum primò, quia irregularitas non est censura, sed pœna quædã seu inhabilitas, ut probat text. in c. querenti de verb. signif. Salon. 2. 2. q. 64. art. 8. Aragon. Bânes eadem questio. Hugolin. de censur. eccl. tab. 1. c. 26. n. 2. Henriquez lib. 7. de indulgent. cap. 13. num. 6. & lib. 13. de excomm. cap. 2. in annot. Sot. sibi ipsi contradicens l. 5. de iust. quæst. 1. art. 4. Nauar. cap. 27. num. 194. & 254. Couar. in cap. alma mater part. 1. §. 6. num. 6. Sayr. lib. 1. cap. 1. num. 18. & fusius lib. 7. cap. 14. de censur. & alij ab eo citati.
3 Amplia supraposita principalem conclusionem procedere etiam si in Bulla adijciatur verbum, & a penis, quia adhuc non includit irregularitatem, Nauar. in manual. cap. 27. num. 194. & idem in cons. 7. n. 2. de temp. ordin. & in cons. 4. num. 3. de filiis presbyt. & in cons. 82. nu. 3. de simonia, Salzed. ad Diaz cap. 26. lit. C. vers. sexto, & esse de stylo Curie tradit Garz. de benef. part. 7. cap. 11. n. 59. ubi allegat Concil. Mediolanen. 3. in tit. de his, quæ ad Sacrament. Pœnitent. pertinent, ubi habentur hæc verba, videlicet. Ne Confessarij Sacerdotes, cum sibi facultate vel ex Inubilai, vel ex alijs Apostolicis literis concessa pœnitentium confessiones audire, eosdemq; a peccatis etiam gravioribus, quæ admiserunt, & a penis item, ac censuris, quibus irretiti sunt, absolvere licet, cum eo qui irregularitatem incurrerit, dispensent nisi eius rei facultate illis literis nominatim expressa.
4 Tum secundo, quia cum per huiusmodi clausulam datur facultas absoluedi, non potest extendi ad irregularitatem, quæ non absolute sed dispensatione tollitur, & ita tenendum aaserit Garz. loc. cit.

Finis tituli Praxis irregularitatis.

PRAXIS EPISCOPORVM.

RESOLVT. CDLXVIII.

An Archiepiscopus possit compellere subditos suffraganei ad perhibendum testimonium.

- 1 Testes renitentes iterum deponere cogi possunt per commissarium ad perhibendum testimonium.
2 Ratio dubitandi pro opinione negativa redditur.
3 In Curia Archiep. Neap. est decisum, quod est petenda licentia ab Episcopo suffraganeo, ita ut possint examinari dicti testes per Commissarium.
4 Ratio huius decisionis redditur.

- 1 **I**n Cur. Archiepiscop. Neap. pendebat, quædam causa Nolana, ad eandem per viam appellationis deuoluta. Vnde cum esset mittendus vnus ex nobis Castro Conuiniani Diœcesis dictæ Ciuitatis pro repetendis testibus primo loco examinatis, fuit dubitatum inter nos, an casu, quo præfati testes reperiantur renitentes iterum deponere, cogi possint censuris, vel alijs pœnis, per dictum commissarium, Ratio dubitandi pro opinione negativa erat, quod cum ius cogendi testes vel alios non subditos non sit penes Archiepiscop. cap. pastoralis, & ibi Abb. nu. 12. de off. delegati cap. 1. num. 1. & ibi glos. in verbo suscipere de foro competenti lib. 6. propterea videbatur dicendum nullam potestatem competere præfato commissario cogendi testes. Item dicebatur, quod cum Metropolitanus non habeat iurisdictionem in subditos sui suffraganei nisi in casibus a iure expressis cap. cum simus, ubi Franchus num. 3. de priuilegijs in 6. c. ex frequentibus, & ibi DD. de instit. c. Romanæ §. si aliquibus de censibus in 6. Felinus latè in cap. pastoralis num. 6. vers. circa nouam opinionem Abbatis de officio ordinarij, ideo compelli nequeunt.
3 Hinc fuit dictum in eadem Curia esse petendam licentiam ab eodem Episcopo, ut possit dictus commissarius examinare testes in eius diœcesi, & decisionis ratio fuit, quia Archiepiscopus in subditos suffraganei iurisdictionem non habet, quod requiritur ad hoc, ut cogere possit eum, qui ubi Bal. num. 1. ff. de iurisdictione omnium iudicum, & Abbas, in cit. cap. pastoralis, nu. 5. licet possit cogere ipsum suffraganeum, ut eius subditos compellat ad deponendum, quia ipse est immediate subditus Archiepiscopo, vnde in eo cessat ratio d. legis, eum, qui, quod expresse tradit glos. in c. 1. §. neq; in verbo suscipere, de foro competenti in 6. quare per Rotam Romanam in vna Oriolen. iurisdictionis 11. Nouemb. 1596. Coram Illustrissimo Seraphino fuit resolutum posse Archiepiscopum suffraganeum in causis, ad eum per appellationem deuolutis, vel alias iure Metropolitico spectantibus cogere ad suscipiendam delegationem tam pro recitandis testibus, quam pro alijs articulis, ut patet apud eundem decis. 1212. vnde Hostiens. in cit. cap. pastoralis tenuit Archiepiscopum posse cogere suffraganeum ad compellendum subditos pro perhibendo testimonio, & suffraganeo negligente cogere vtrumque, nam, propter talem negligentiam iurdictio deuoluitur ad Archiepiscopum, c. cum simus 9. q. 3. & ibidem glos. in summa, & c. fin. in verbo negligentes ead. q. & c. 1. in verbo culpis de supplend. negligentia prælat. in 6. ubi Geminian. ad glos. in verbo iurdictio dicit, quod vsus mundi approbat hanc sententiam, sequitur Franc. n. 3. Fel. in c. pastoralis n. 6. de officio ordinarij. ubi tradit totum mundum tenere hanc opinionem, & quod contra-

traria opinio est noua allegat Paul. de Leazar. in cap. 1. de supplend. negligent. praelat. in 5. Io. Andreas in d. cap. pastoralis num. 5. Bellamer. num. 1. Praeposit. d. cap. cum finis 9. quæst. 3. & fuit dictum in vna Valentina iurisdictionis 18. Aprilis 1597. Coram eodem, vt patet in decis. 1222. Et ideo quando Archiepiscopus indiget opera non subditi debet vt litteris requisitorijs ad Episcopum Superiorem illius subditi Conar. pract. qq. cap. 10. num. 2. quo casu Episcopus suscipiens mandatum Archiepiscopi, si proceditur per viam coactionis, dicitur procedere iure proprio, & non Archiepiscopi auctoritate, Abb. in cap. quam consultationem num. 28. in fine, & num. seq. de re iudicata, cum ius cogendi testes, vel alios non subditos non sit penes Archiepiscopum, vt supra in ratione dubitandi dictum est, quo fit, vt episcopus in hoc casu procedens iure proprio in coacta vi non potest alteri vices suas committere cap. fin. de offic. Ord. Abb. in cap. constitutus num. 6. de fideiussor. Rot. in decis. 18. de concess. præben. in nou. & tenetur per se ipsum exequi delegationem, si ita fuerit mandatum, prout sic per Rotam decisum extat coram Illustrissimo Seraphino, & patet in eius dec. 1237.

RESOLVT. CDLXIX.

An Vicarius Episcopi dicatur familiaris eiusdem.

- 1 Familiaritas in iure varijs modis sumitur.
- 2 Quis dicatur in presenti materia familiaris.
- 3 Vicarius Card. Episcopi dicitur familiaris secundum distinctionem traditam per Simonet.
- 4 Distinct. Simonet. subdistinguitur per Rot.

- 1 **F**uit dubitatum an Vicarius Cardinalis in aliquo eius episcopatu vel Abbatia dicatur familiaris Cardinalis ita, vt eius beneficia censeantur affecta, cui respondet, quod licet varijs modis secundum subiectam materiam in iure appellentur familiares, vt in l. pronuntiatio §. familiae ff. de verborum significat. l. fin. C. eod. tit. l. 1. §. familiae ff. de publicanis, Fel. in c. insinuante in 2. col. de officio delegati, tamen, vt dicunt Io. And. Dominic. & alij in cap. fin. de verbor. significat. in 6. in presenti materia familiaris dicitur ille, qui se deputat ad honestum seruitium alicuius, vt est text. quem ibi ponderat Abb. in c. cum dilectus de clericis non residentibus, vnde ex supradictis videbatur concludendum Vicarium dici familiarem.
- 2 Item dicebatur, quod quando Vicarij recipiunt certum quid pro expensis, & salario à Cardinalibus, in quorum episcopatibus munus vicariatus exercent, omnino dici debent familiares, cum certum sit in iure præfatam familiaritatem taliter contrahi, ad text. in cit. cap. fin. de verb. signific. lib. 6. Cald. in cons. 5. de officio delegati.
- 3 Caterum in presenti articulo conclusi iuxta distinctionem traditam per Simonet. in tractat. de reservat. benefic. q. 35. num. 21. videlicet, quod si ille qui mittebatur Vicarius erat ex familiaribus, & continuis commensalibus illius Cardinalis Episcopi, tunc dicitur familiaris, cuius ratio poterit reddi ex deductis per Crescent. in dec. 12. de rescriptis, vbi familiaritas continuatur, nec præsumitur fuisse interrupta, facit dec. Achil. 13. de præbendis, si verò fuit electus Vicarius cum aliqua mercede, & tunc familiaris dici nequit, quoniam nunquam fuit continuus commensalis, cum nunquam cum illius familia comederit.
- 4 Alia quoque potest reddi ratio, quia præfati Vicarij potius deferuire dignitati, quam personæ Episcopi, vt resoluit Rota in vna Parmen. Canonicatus 11. Febr. 1585. Coram Gipsio dicuntur in qua fuit pariter considerata atq. resolutum de Auditore Generali Card.

qui licet inseruierit eidem Cardinali habendo provisionem in frumento, vino, lignis, & similibus, non tamen dicitur familiaris, vt regula referuatoria intrat, cum requiratur in hoc casu, quod sit continuus commensalis d. c. fin. Sarnens. super reg. de impetrat. benefic. per obitum familiar. quæst. 13. in princ. Simonet. cit. num. 21. Gratian. disceptation. forens. c. 257. num. 40. tom. 2.

- 5 Verum Gonzalez ad Regulam. 8. Cancellariæ gl. 51. num. 66. in 2. edit. refert Rotam in vna Seguntina beneficij 2. Maij 1589. coram Orano resoluissse suprapositam distinctionem traditam per Simonet. loco cit. procedere quando Vicarius est absens, secus quando retinetur in domo ipsius Cardinalis, quoniam tunc intraret referuatio, si sit continuus commensalis.

RESOLVT. CDLXX.

An Episcopus possit concedere licentiam celebrandi Missam in domo priuata, vulgo, Oratorio.

- 1 Missa non potest celebrari in domo priuata, nisi in ecclesia consecrata ab Episcopo.
- 2 Quomodo se gerere debeat Episcopus in concedendo licentiam pro celebrandis Missis in domibus priuatis.

- 1 **R**atio dubitandi, quia Missa non potest celebrari, nisi in ecclesia consecrata ab Episcopo c. 1. & c. sicut de consecratione dist. 1. vel in ecclesia edificata, de consensu Episcopi, licet non consecrata c. nemo ead. dist. qui consensus sufficit, quod sit tacitus, & non expressus, Silua in tractatu de benefic. 1. parte q. 6. n. vltimo, modo si addit altare portatile, nec alibi etiam cum eodem altari portatili sine licentia Summi Pontificis, Ancharanus in cap. quoniam num. 2. de privilegijs lib. 9. vbi dicit hanc non posse dare Episcopum, Conc. Trid. sess. 22. in decreto de obseruandis, & eni-randis in celebratione Missæ incip. quanta cura Nauarr. cap. 25. num. 82. Gom. Tractatu de breuius, vbi dicit Summum Pontificem hoc non facile concedere, nisi magnis personis, vnde in Ecclesia siue cappella diruta antiqua, etiam discooperta sub diu, modo sit clausula, & cum altari portatili, & non ad sit periculum aliquod, eo vel maxime, quando illuc accederet aliqua processio, vel festo suo die magnus populus concursus potest celebrari, Nauar. loco cit. & in cap. Episcoporum de privilegijs in 6. prohibetur sub mortali peccato celebrari Missam extra locum, diuino cultui deputatum sequitur Diu. Thomas 3. p. quæst. 83. art. 3. Canisius tituli. de Veneratione Sanctorum lib. 5. cap. 8.
- 2 Quare sacrosanctum Conc. Trid. sessio. 22. in decreto de obseruand. & euitan. in Celebrat. Missæ sanctissimæ statuit atque decreuit, ne ordinarij locorum. Episcopi patiantur priuatis in domibus atque omnino extra ecclesiam, & oratoria ad diuinum tantum cultum dedicata ab eisdem ordinarijs designanda, & visitanda, sanctum sacrificium Missæ à secularibus, vel regularibus quibuscunque peragi, ac nisi prius, qui intersint decenter composito corporis habitu declarauerint se mente etiam, ac deuoto cordis affectu, non solum corpore adesse, cuius decreti Concilij meminit Nauarr. vbi supra cap. 25. num. 68. & nu. 81. vbi addit, quod quamuis ante Conc. Trid. de licentia Episcopi celebrari poterat extra locum sacrum super ara portatili alijs necessarijs interuenientibus, vt in cap. concedimus de consecrat. dist. 1. post Conc. tamen non licet Episcopis illud concedere per dictum decretum, nec Papa eam concedit saltem non Episcopis, etiam in Vrbe commemorantibus, nec alijs, quam Cardinalibus, vnde secundum Guttierrez lib. 1. canonicarum quæst. cap. 30. num. 28. ex eodem Nauarr.

uar. loc. supra cit. refert se adherere opinioni eiusdem, qui ait se credere, quod sicut de licentia dicti c. concedimus poterat ante dictum Concil. celebrari propter necessitatem sine licentia Episcopi, ut possit etiam hodie, quia non videtur, quoad hoc illi derogatum per Concil. argum. l. precipimus C. de appellat. ubi quoque idem Gutierrez refert esse notandum pro Terris, in quibus frequentissima supplicationes fiunt ad aliqua parva Heremitoria, pre quorum foribus solet dici Missa, ut ab omnibus audiat, & pro primis Missis Sacerdotum, ad quas maior multitudo, quam ecclesia capere possit, solet convenire.

Ex quibus omnibus colligitur, quod, ut Episcopus valeat hanc concedere licentiam oportet, ut gravis ac vrgens sit necessitas, ita Nauarr. in manual. c. 25. num. 82. Grassius decil. aur. casuum conscientia lib. 2. cap. 41. num. 5. Silu. in verbo Missa, versiculo quinta conclusio Henricus in summa, Theol. Mor. lib. 9. cap. 27. num. 1. quare secundum Quarant. in verbo Missa in summa Bullarij ait, quod quando Summus Pontifex hanc licentiam per Breuia Apostolica indulget, solet in illis apponere sequentia moderamina, seu clausulas, videlicet ut oratorium ad hoc decenter extructum, & ornatum existat, ac ab omnibus domesticis actibus liberum, ab ordinario loci, etiam visitandum, & approbandum, Item ut Missa celebrari possit per quemcumque Sacerdotem facularem seu de suorum superiorum licentia Regularem, item, ut dicta concessio intelligatur sine tamen iurium parochialium preiudicio, ac exceptis diebus Paschatis Resurrectionis, Pentecostes, & Natiuitatis Domini nostri Iesu Christi. Item adijci solet, ut alij preter familiares illius persone cuius contemplatione dicta, licentia impartitur servitio necessarios, ibidem Missa interequentes diebus festis de precepto ad obligatione audiendi Missam in ecclesia minime liberi censcantur.

Aduerte tamen, quod nouissime emanauit decretum Sacre Congregationis Concil. Tridentin. interpretum, quo declaratur de oraculo Sanctissimi, quod concedere licentiam celebrandi in dictis oratorijs priuatis spectat solum ad Summum Pontificem, & non ad Episcopos, qua declaratione sic stante, sunt correcte doctrina contrarie.

RESOLVT. CDLXXI.

Ius Benedicendi Campanas in alijs prater episcopos non competat.

- 1 Benedictio Campanarum solum ad episcopum, & non ad alias personas pertinet.
- 2 Non est licitum Abbatibus Diuine Mariæ Montis Virginis benedicere Campanas nec vestes ad vsu alterius monasterij.
- 3 Abbates non nisi in ecclesijs proprijs habent iurisdictionem.

IN facti contingentia respondi negatiue, motus preteritum, quia benedictio prefatarum rerum ratione inunctionis olei Sacri videtur esse ordinis Episcopalis teste Rubeo conf. 23. num. 4. Bald. conf. 60. n. 6. Anton. lib. 1. variarum resolution. resolut. 112. casu 3. & propterea episcopis tantum competit c. aqua, de Consecratione Ecclesiarum, & cap. transmissam de electione.

2 Vnde inferebam quoque in facti contingentia, non licere abbatibus Diuine Mariæ Montis Virginis Sancti Guglielmi benedicere Campanas, nec non Calices, Corporalia, & vestes ad vsu alterius loci, quam proprijs monasterijs per tex. & ibi glos. in cap. consulto de consecratione. dist. 1. alia gl. in cap. 3. in fine de priuilegijs in 6. Siluester in summa verb. benedictio num. 5. Tabien. in summa verbo, Abbas num. 12. Azor.

lib. 10. Instit. moral. cap. 28. quest. 2. Cucch. lib. 1. institut. maior. tit. 6. de priuilegijs num. 48. prout etiam Abbas regulariter solemnem benedictionem impartiri non potest nisi in ecclesia sibi pleno iure subiecta c. Abbates de priuilegijs in 6. & fuit dictum in Rota Romana, coram Illustrissimo Seraphino, ut in eius dec. 467. num. 7.

RESOLVT. CDLXXII.

Episcopus residens pro Nunciatura in aliquo regno an gaudeat alternatiua.

- 1 Absens causa reipublice censetur adesse.
- 2 Deciso questionis.
- 3 Assignatur ratio decisionis, & adducitur declaratio concilij num. 4.
- 5 Respondetur opinioni contrarie.

VIDEBATUR affirmandum ex Regula iuris absentem reipublice causa haberi pro presente, secundum Bald. in conf. 59. num. 3. vol. 1. cum alijs, quos longa serie congerit Menoch. in conf. 23. vol. 1. Mandos. conf. 18. num. 11. & absens ex iuxta causa, prout hic non dicitur abesse cap. ex parte el 2. de clericis non resident. cap. 1. eod. tit. in 6. glos. in cap. de cetero eodem tit. Cardinal. in clementin. ut hi qui num. 99. de etate & qualitate Paris. conf. 31. num. 3. & 4. volum. 4. Feder. de Senis conf. 246. Calder. in conf. 17. Rom. in conf. 163. sub num. 4. & in conf. 264. sub num. 3. Nauar. in conf. 8. de clericis non resident.

2 Verum supradictis minime refragantibus, in contrarium se habet veritas in praxi, cuius multiplex assignatur ratio.

3 Prima ob vim seu efficaciam nonnullarum dictionum contentarum in regula 8. cancellaria, preteritum dictionis personaliter, que de sui natura exigit realem ac veram residentiam, secundum glos. communiter receptam in clementin. 1. in verb. personaliter de vita, & honestate clericorum, Panorm. & communiter omnes in cap. fin. §. is autem de officio delegati, item dictio dumtaxat, que secundum Gonzalez est restrictiua ad veram residentiam, & tandem dictio quando, que diuidit tempus quo gaudere debet, ut fuit in Rota resolutum in vna Sulmonen. canonic. 13. Martij 1590. Coram Cantuccio.

4 Secundo, quia iuxta hanc opinionem declarauit Sacra Congregatio Conc. teste Galet. in sua margarita casuum conscientia verbo Episcopus, Gratian. lib. 1. discept. forens. c. 156. vnde secundum Gonzalez in gl. 43. n. 84. cum quidam Episcopus Hispanie abesset a propria diocesi pro exercitio sui officij Inquisitoris Generalis in curia Inuicissimi Hispaniarum Regis, ubi Generalis inquisitor cum suo tribunali residere solet, instanter supplicasset Clementi 8. quod concederet indultum speciale, ut posset gaudere beneficio alternatiue, quamuis non resideret in proprio episcopatu, nunquam obtinere potuit.

5 Non obstat, quod Paris. lib. 1. q. 10. n. 18. dicat fuisse contrarium declaratum per Sacram Congregationem Concilij, quia responderet Gonzalez loco citato id procedere attento tenore regule Gregorij 13. in qua tunc non erat appositae illa dictio verum, prout ad presens adest in moderna regula, que veram residentiam precise requirit, & fictam residentiam excludit.

RESOLVT. CDLXXIII.

An Episcopus possit dispensare cum bigamis ad minores ordines.

- 1 Episcopus potest dispensare cum bigamis in minoribus ordinibus.

domibus in contrarium est communis opinio num. 2.

3 *Auctoris opinio.*

1 **G**loss. in cap. 2. in verb. dispensare in fin. de bigamis firmat posse cum prædictis episcopum dispensare, vt ad minores tantum ordines promouéantur, asserens ita intelligendum text. in c. quicumque penitens 50. dist. & cum gl. conuenit Hostien. in summ. eiusdem tit. §. ult. propè fin. & hanc opinionem ex Hostien. falso dicit communem Ceualus in suis prædicar. quest. q. 559. & hanc opinionem amplectitur Diu. Thomas 4. sentent. dist. 27. art. 3. Siluester in verbo bigamia q. 7.

2 Ceterum contrariam opinionem communiter sequuntur scribentes, non posse videlicet, Episcopum cum talibus dispensare, nec etiam, vt ad minores ordines promouéantur, ita in d. c. 2. tenuerunt Innocent. num. 1. Hostien. col. 1. num. 2. vterque super verb. dispensare Io. Andr. col. ult. n. 13. Petrus de Anchar. col. 1. num. 2. in 4. notabil. Card. Flor. col. ult. quæst. 2. ante fin. Anton. de Butr. col. 1. num. 8. vers. ad secundum Panorm. col. 1. num. 6. vers. ad secundum, & Io. de Anan. qui hæc sententiam communem appellat nu. 1. vers. 2. concordant vnanimiter scribentes in cap. vñico eodem tit. de bigamis in 6. vt Franciscus Vercellenfis, quem ibi refert, & sequitur Io. Andr. num. 1. vers. in gl. ibi Archid. col. 1. num. 1. Petrus de Anchar. colum. 1. num. 6. vers. quæro, quis possit, & Philipp. Franc. col. 1. num. 4. vers. in gl. 2. in fin. & Couar. cum alijs per eum citatis, qui etiam de communi in clem. si furiosus p. 1. §. 2. num. 4. de homicid. quorum opinionem nouissime sequuti fuerunt Nauarr. c. 17. n. 197. vers. 6. & Maiol. de irregular. cap. 6.

3 Ego autem in tanta Doctorum varietate dicerem, cum Vualdo de irregularitat. bigamiae num. 34. in fin. præfatam opinionem, quod possit Episcopus dispensare intelligendam fore, quoad administrationem in susceptis, non autem quoad suscipiendos.

RESOLVT. CDLXXIV.

An Episcopus possit ecclesiam vnam suæ diæcesis in totum à sua iurisdic. eximere.

1 *Facti species.*

2 *Pro opinione affirmatiua adducitur Oldrad. & Calderin. in eorum consil.*

3 *Contrarium tenent nonnulli ex quibus videtur consistere communis opinio.*

4 *Reddunt rationem; & est quia episcopus nullum habet ius dismembrandi ecclesiam à sua iurisdictione, & cum opinione transit Fel. qui dicit receptiorem num. 5.*

1 **Q**uidam Episcopus Auerfianus, vt Neapoli continuam residentiam facere potuisset, cupiebat accipere ab Illustrissimo Archiepiscopo Neapolitano, vt in eius diæcesim Neapolitanam transferre posset quandam ecclesiam parochialem episcopatus Auerfiani, & verba vice ipse intendebat tradere aliam parochialem suæ diæcesis Illustrissimo Cardinali Neapolitano, & hoc totum ad effectum, vt ipse Episcopus Auerfianus residendo Neapoli in d. parochia translata, censeretur facere residentiam in propria ecclesia, quæ situm fuit num. id fieri potuisset, & quidem mihi videbatur dicendum, quod sic ex consil. Oldrad. 177. & consil. 244. col. 2. n. 6. quem refert, & sequitur Calder. consil. 5. de rebus eccles. non alienandis.

2 Nonnulli tamen longè plures contrarium asserunt, & communis est ac recepta opinio, vt in specie tenet gloss. in cap. constitutus in verbo à quocunque, & ibi DD. de religiosis domibus, & gloss. pen. in cap. pastoralis de donat. Io. Andr. qui disputat articulum ad partes in cap. cum venerabilis num. 7. Anchar. nu.

5. Panorm. num. 3. de censibus Calder. qui videtur sibi contrarius in consil. 12. an Episcopus possit mutare, vbi de communi in tit. de rebus eccles. non alienandis, Federic. de Senis in consil. 247. Panorm. in c. cum olim il. 2. col. 2. num. 4. de priuilegijs, qui omnes testantur de ratione, quia episcopus non habet ius dismembrandi ecclesiam à sua iurisdictione, vt voluit quoque idem Panorm. in cap. cum inter num. 13. & seq. de sententia, & re iudicata, Socc. senior. in cap. recepimus col. 4. num. 24. vers. ultimo quæro de priuilegijs, & hanc communem nuncupat Philipp. Dec. in cap. sua nobis col. 1. num. 1. de confirmat. vtili, vel inutili, & receptiorem Fel. in cap. cum inter col. 2. num. 4. eod. tit. de sentent. & re iudicat.

RESOLVT. CDLXXV.

Episcopus an possit præiudicare in aliena diæcesi absque consensu ordinarij.

1 *Episcopus si vult in aliena diæcesi prædicare an teneatur illius ordinarij licentiam petere, quod non, probatur ex duobus num. 2. & 4.*

3 *Prædicatio non consistit in iurisdictione contentiosa.*

5 *Contrarium refert decem Nouissimus sua praxi Cur. Archiep. Neap.*

6 *Potestas prædicandi Episcopo concessa intelligitur in proprio populo.*

7 *Respondetur contrarijs.*

1 **V**idebatur prima facie dicendum, quod posset ex pluribus.

2 Tum primo, quia vbi de salute animæ agitur non est disputandum secundum apices iuris, vnde dicit text. in cap. inter corporalia, de translatione episcopii, quod vbi spiritus Dei est, ibi libertas, & hoc

3 consistit in iurisdictione contentiosa, nec refert, quis prædicet, sed quid prædicetur, neque an hoc faciat quasi iure suo, cum etiam sine solemnitate possit quilibet prædicare etiam monachus, vnde aliquid amplius concedendum est episcopo, & sic etiam solemniter hoc poterit facere. ita per prædictam rationem concludit Alexandrin. in cap. scriptum 6. quæst. 3. ad finem num. 2. & ibi Archid. num. 1. Turrecrém. in fin. vers. aliorum est opinio num. 3. Geminian. ad fin. vers. quod dicit num. 2. vbi idem addit in legato, Belamer. ad med. vers. adde hæc sententia, Felyn. in c. excommunicamus 14. col. 4. ad fin. vers. & dic, quod episcopi num. 3. de hæretic.

4 Tum secundo, quia iuxta Concil. Tridentin. sess. 5. cap. 2. de reformation. episcopi possunt vbique prædicare ex priuilegio Christi, Matthæi cap. ultim. ite per vniuersum mundum cap. in nouo 21. dist. pro qua opinione facit text. in cit. cap. scriptum 6. quæst. 3. vbi ambo Cardinales dicunt posse episcopum in aliena diæcesi prædicare sine licentia diæcesani, etiam solemniter, congregando populum, & ascendendo pulpitum, & idem quoque voluit Felin. in d. cap. excommunicamus de hæretic. licet Cardin. Zabarella. in clementina dudum vers. ab olim. num. 6. de sepultur. dicat episcopos posse vbique prædicare nisi ab alijs episcopis prohibeantur.

5 Ceterum supradictis minime refragantibus contrarium fuit resolutum in Curia Archiepiscopali Neapolitana, vt refert Nouissimus in sua praxi c. 56. vbi cum in anno 1600. Reuerendis. Episcopus Alifanus obtinisset licentiam à Summo Pontifice prædicandi tempore quadragesimæ, in ecclesia Diuæ Mariæ Annuntiatæ Ciuitatis Neapolitanæ, prætendebat non petere licentiam prædicandi ab Illustrissimo, & Reuerendissimo Archiepiscopo Neapolitano, & re delata ad Sanctissimum Clementem VIII. mādauit dicto Episcopo, quod

quod si predicare vellet obseruaret decreta Concilij Tridentini d. cap. 2. sess. 25. de reformat. & sic petijt licentiam à Vicario Neapolitano.

- 6 De qua decisione mirandum non est, si quidem potestas prædicandi intelligenda est in proprio populo nō in alieno, fuscus de visit. lib. 2. c. 20. n. 23. in fin. & idē per prius docuerat glos. in d. c. scriptū in verb. admonendo 6. q. 4. vbi ait, quod non potest Episcopus prædicare in episcopatu alterius tanquam Euangelista, vel Prælatus, vel congregando populum, aut pulpitem ascendendo, & tanquam ius habens nisi inuicetur cap. hortamur 71. distinct. cap. episcopum quæst. 92. cap. 1. 13. q. 2. cap. interdiximus 16. quæst. 1.
- 7 Non obstat priuilegium episcopis concessum videlicet prædicandi in toto orbe, quia respondetur cum Cardinal. in cit. elem. dudum §. ab olim col. 3. q. 6. n. 6. de sepulture, quod intelligitur nisi in alienis diocesis, ubi prohibeatur ab episcopo illius loci, idque merito, ut inquit Vgolin. de potest. episcop. part. 2. cap. 42. n. 1. in fine, quam ob id diocesces distinctæ sunt.

RESOLVT. CCCCLXXVI.

An Episcopus cui decimæ debentur possit prohibere collectionem fructuum absque præsentia deputati ab eo.

- 1 Pro opinione affirmatiua adducitur auctoritas Lucæ de Penn. & Specul. scilicet, quod possit episcopus prohibere fructuum collectionem absque eius deputati presentia, & concurrat communis opinio num. 2.
- 2 Hoc procedere etiā in domino proprietatis allegatur text. in l. si ita §. dominus ff. de vsu, & habitatione, & redditur ratio.
- 3 Adducitur vnde fundatur ratio prohibitionis.
- 4 Ampliatur conclusio, & declaratur ampliatio num. 6.
- 5 Limita existente consuetudine in contrarium.
- 6 Sublimita, quando ex hac consuetudine docetur occasio surripendi.

- 1 Idem fuit originale, Luc. de Penna in l. meminimus C. quando, & quibus quar. pars debetur lib. 10. post Spec. in tit. de decimis in fine, posse scilicet episcopum facere præceptum de fructibus non colligendis absque presentia deputati ab eo.
- 2 Et hanc opinionē communiter sequuntur DD. in c. ex parte ii. 2. de decimis Tiraquel. de retra. & lignag. §. 1. gl. 7. n. 38. vbi multos more suo concordantes allegat Crauet. conf. 21. Plot. in l. si quando n. 137. C. vnde vi Ang. in Aut. & si heredes C. de litigiosis, per text. in l. si ita §. dominus ff. de vsu, & habitatione, vbi a simili Dominus proprietatis etiam inuito vsu fructuario vel vsuario fundum vel edes per saltuarium, vel insularium custodire potest, subiungit text. rationē, quia ei interest fines fundi custodire.
- 3 Ratio vero supradictæ prohibitionis fundatur ad finem, vt Episcopus, parochus, vel quiuvis alius, quibus decimæ debentur videant fructuum descriptionē, ita de Frach. in dec. 117. Rot. Auenion. in dec. 54. Viu. in dec. 4. n. 37. Gaspar. Thess. in dec. 9. par. 1. Guid. Pap. in dec. 283. & in conf. 70. & idem Guid. in dec. 286. Amplia, vt hodie censetur inducta consuetudo relinquendi decimas in agro, antequā aliqua fructuum fiat separatio, quam de iure subsistere tradiderunt Curt. in cap. fin. in 3. requisito de consuetudine, Moneta in tract. de decimis cap. 6. num. 7. Capell. Tholof. in dec. 432. & Thess. cit. loco n. 1. in fine, Anna allegat. 94. num. 10. part. 2. Mangrell. ad Bart. in l. item illa ff. de constituta pecunia, Corta in suis memorialibus verbo fructus, Gaball. in resolut. crimin. 168.
- 6 Intellige tamen supra dictam ampliationem, vt nō maiori tempore quā per 12. horas diurnas remanere

habeant præfati fructus in terra ad finem faciēdi prædicta descriptionem, vt refert fuisse in Senatu Sabaudia decifum, Thess. in decif. 9. cuius dec. ratio fuit ne si diu fructus existerent in fundo, præberetur materia delinquendi cum possent noctis tempore à vicinis surripi.

- 7 Limita nunc principalem conclusionem, quatenus loquitur de præcepto faciēdo, vt non procedat existente consuetudine in contrariū iuxta notata per doctores communiter in cit. c. ex parte, in materia enim decimarum regulariter iudicari debet secundum consuetudinē regionis iuxta terminos tex. in c. in aliquibus §. 1. de decimis.
- 8 Quæ opinio sublimitatur secundum Nouiss. in sua prax. cap. 79. non procedere, quando talis consuetudo præstaret occasionem surripendi, quia tunc non esset seruanda, vt fuit in Rota Romana resolutum in vna Segobien. decimarum 10. Octobris 1583. coram Aldobrandino postea Clemente VIII.

RESOLVT. CDLXXVII

An pater Episcopi plebeus gaudeat dignitate filij, quo ad pœnas infligendas.

- 1 Dignitas de patre ad filium descendit, non e contra.
- 2 Filius comitis, comes dicitur patre viuentē.
- 3 Filius feudatarij feudatarius in vita patris dicitur.
- 4 Filius Doctoris collegiati, in eius doctoratu non soluit nisi munuscula.
- 5 Pater Episcopi plebeus nobilitate in panis gaudet.
- 6 Priuilegium dignitatis filij transit in patrem.
- 7 Pater & filius vna, & eadem persona censetur.

IN quodam oppido huius regni reperiebatur quidam ex obscuris natalibus ortus, qui habebat filij dignitate episcopali fulgentem, quare cum ob atrocem delictum, per eum patratum, esset puniendus, fuit mihi quesitum, an præfatus deberet gaudere dignitate eius filij episcopi, licet ipse esset plebeus, cui articulo dubitationem faciebant duo.

- 1 Primo, quia dignitas de patre in filium descendit, l. filium ff. de senatoribus, non autem ascendit de filio in patrem, vnde filius Doctoris, vel medici delinquens punitur pœna nobilium, non autem pater Medici, vel Doctoris, Anna in consil. terminum vitæ num. 21. post Tiraquel. de nobilitate num. 3. cap. 5. vnde Iher. in c. 1. in princ. quis dicatur Dux, voluit, quod adeo dignitas patris transit in filij, quod filius comitis comes dicitur, etiā eius patre viuentē allegat text. in l. emancipatum ff. de senatoribus, idem And. in consil. prosequentes quæst. 8. & dixit Bald. cap. 1. colū. fin. vers. ego cogitabam, An mutus vel aliter imperfectus, quod filius feudatarij etiā viuo patre dicitur feudatarius, sequitur Affl. ibidem n. 6. Anna sing. 219. & de filio Baronis loquitur Gramat. voto. 7. num. 22. Frezz. de subfeud. lib. 2. differentia. 3.
- 2 Secundo; quia filius Doctoris de collegio in quem Nobilitas eius patris descendit, nō soluit pro eius doctoratu nisi munuscula tantum: Anna sing. 216. glos. in l. iubemus in verb. sumptibus C. de aduocatis diuersi iudic. Bart. in l. 1. num. 8. C. de dignit. lib. 10. Affl. de in re protomis. 12. Rub. num. 17. & fuisse decifum refert Viu. in decif. 159. non tamen ex prædictis idem censetur dicendum de patre doctorando.
- 3 Caterum supradictis minime refragantibus contrariū consilij, scilicet patrem Episcopi quamuis plebeum esse puniendum pœna nobilium, mouebat ex infra scriptis.

Tum primo, quia per text. in §. generaliter in Aut. consil. quæ de dignitate, priuilegiū dignitatis filij transit in eius patrem, & per text. in l. moris §. parentes ff. de

ff. de pœnis; pater nobilior efficitur per nobilitatem filij, vt vult quoque Lucas de Penna in l. in facris C. proximis sacror. Scrin. lib. 11. Tiraquell. de nobilitate cap. 7.

Tum secundo, quia pater, & filius vna eademque persona censentur, vulgatis iuribus, quare vnus priuilegium seu nobilitas transfunditur in alterum.

RESOLVT. CDLXXVIII.

An sumptibus Episcopi soluenda sit elemosyna prædicatori.

- 1 Prædicare munus Episcopi est.
- 2 Item eorum, qui curam animarum habent.
- 3 Ampliatur quod dictum est de Episcopo, procedere etiam si dubitaretur quorum sumptibus sit conducendus prædicator.
- 4 Limita supradicta existente consuetudine in contrarium.
- 5 Item vbi populus eligeret, & nominaret prædicatorem, eiusque sumptus præstaret.

Cum in facti contingentia de hoc disputaretur, ego pro opinione affirmatiua adducebam, quod cum prædicandi munus spectet ad Episcopum capit. inter cætera de officio ordinarij, & probatur auctoritate Lucæ cap. 13. ibi cunctes in vniuersum mundum prædicare Euangelium omni creaturæ & D. Paulus, Prædica verbum &c. & probatur quoque apud Concil. Trid. sess. 5. de reform. cap. 2. de ref. & cap. 4. sess. 24. de Reformat. vnde secundum Vgolin. de potestate Episcopi c. 42. part. 2. in principio statim atque, quod Episcopus fuerit creatus, ei dicitur, *Vade, & prædica verbum Dei*, & facit tex. in extrauag. inter cunctas §. caueant de priuilegijs, vbi habetur, quod in illa hora qua prædicat Episcopus alius prædicare non debet, & tandem facit doctrina D. Thom. 2. 2. quæst. 33. art. 5. vbi disputat an peccet Episcopus prædicando in peccato mortali, de qua re latè Nonisi. in suo Manuali pastorum cap. 32. num. 6. quare si ad ipsum pertinet, igitur eo impedito suis sumptibus per alium hoc peragere debet, argum. tex. in l. sed si hæreditas §. 1. ff. ad exhibendum, & probatur in cit. cap. inter cætera, ibi, quibus ipsi cum indigerint congrue necessaria subministrant, & Concil. Trid. vbi supra in illis verbis, ibi *impensis eorum*, hinc fuit decisi in Senatu Tholosano teste Mainard. in decis. eiusdem Rotæ 34. Ministros verbi Dei esse alendos ab ijs, a quibus idem verbum prædicari debet, licet in decis. 35. & in dec. 36. asserat in hac præstatione salarij esse cogendos ad contribuendum etiam decimas percipientes.

- 2 Ampliatur præfens conclusio procedere quoque in parochia, qui etiam tenetur ad verbum Dei prædicandum, vt disponitur in Concil. Tridentin. sess. 5. c. 2. de reform.
- 3 Et, quod de Episcopo supra diximus sacra Conc. Congregatio secundum quod refert Vgolin. loco cit. & praxis Episcopalis verb. prædicatio quæst. 7. & Galet. in Margarit. casuum conscientie verb. elemosina num. 1. declarauit procedere quando dubitatur, quorum sumptibus sit conducendus prædicator, seu alimentandus.
- 4 Excipitur tamen, vbi consuetudo esset in ecclesia Cathedrali, vt prædicator, vel ab episcopo eligeretur, vel ab alio, communiter, vel alius sumptus præberet, tunc enim Episcopus hoc onere leuabitur, vt censuit sacra Congregatio.
- 5 Excipitur secundo, vbi populus eligeret, & nominaret concionatorem, & sumptus etiam faceret, tunc enim episcopus liberabitur hoc onere; consuetudo igitur consideranda erit, ita Fuscus de visitatione lib. 1. cap. 18. in fine.

RESOLVT. CDLXXIX.

An alius præter Episcopum possit reconciliare Ecclesias pollutas.

- 1 Ecclesia, vt dicatur polluta, quæ sint necessaria.
- 2 Quæ differentia sit inter ecclesiam benedictam, & ecclesiam consecratam, quoad casum nostrum.
- 3 Ecclesia ex quibus potest dici consecrata.
- 4 Ecclesia non consecrata an gaudeat eodem priuilegio, quo consecrata.
- 5 Ecclesia an in dubio præsumatur consecrata.

Dvobis explicatis erit dilucida præfens quæstio, quorum primum est, quæ concurrere debent, vt ecclesia dicatur polluta, secundum quod discrimen est quoad hunc effectum inter ecclesiam consecratam & benedictam, & quoad primum, vt colligitur ex gloss. in cap. vnic. de consecrat. eccles. lib. 6. quinque concurrere debent, quibus deficientibus ecclesia non dicitur polluta, primo, vt sit iniuriola, & voluntaria sanguinis effusio, hinc si loco, aut correctionis causa sequeretur sanguinis effusio, vel ob sui defensionem nisi modus excedatur, vel si facta esset a puero, vel ebrio aut infano, non diceretur ecclesia polluta. Sotus in 4. sent. distin. 13. quæst. 2. art. 3. Victor. in summa sacram. num. 99. secundo, vt sit magna effusio sanguinis, & non ex naribus deflueret sanguis etiam in magna quantitate, tertio effusio sanguinis vel feminis sit publica, & dicitur publica, vel ex confessione eorum, qui hoc fecerunt, vel ex facti euidencia cap. vestra, & cap. fin. de cohabit. clericor. & mulier. quarto, vt fiat intra ecclesiam, quamuis sanguis in vase recipiatur, vel percussus ita cito extraheretur, vt sanguis in ecclesiam non caderet, sic pollutio feminis humani ad hoc, vt polluat ecclesiam oportet, vt sit voluntaria, vnde per nocturnas pollutiones, quæ fiunt in somnis, vel quæ ex impetu naturali accidunt, vel si esset quadam humectatio, aut esset secreta non polluitur ecclesia.

- 2 Quoad secundum ecclesiam benedictam potest reconciliare solus sacerdos cum aqua benedicta cap. aqua, & gloss. in cap. ultimo. vers. lauatur de consecrat. eccles. vel altar. ecclesiam autem consecratam solus Episcopus cum aqua à se, vel ab alio Episcopo benedicta debet reconciliare Sayr. in Thesaur. casuum conscientie lib. 5. cap. 16. num. 9. vsque adeo, vt nec Vicarius Generalis possit reconciliare ecclesiam consecratam, nisi, & ipse sit Episcopus, habeatque mandatum speciale, cum reconciliatio ecclesie sit de reuerentijs Episcopo, sitque ordinis Episcopalis, ideoque cessante priuilegio sit indelegabilis quoad non habentes Ordinem Episcopalem Didac. variar. resol. lib. 3. cap. 20. num. 3. Sbroz. de Vicar. Episcop. lib. 2. quæst. 10. & Vgolin. de offic. & potest. episcop. p. 2. cap. 2. §. 8. num. 2. & cuius expensis ecclesia sit reconcilianda vide Franc. Marc. dec. 986. part. 1.
- 3 Cæterum dignoscitur ecclesia consecrata, vel ex scriptura, seu instrumēto dotationis, vel ex antiquis libris ecclesie, vel columna, seu fasto, aut tabula marmorea, vel ex crucibus rubeis pictis ad parietes ecclesie, vel ex dicto testis etiam si vnus sit, vel de visu, vel de auditu, cum non agitur de præiudicio alicuius, sed de commodo multorum, quo casu recipitur dictum vnus testis, Innoc. in rubr. de consecrat. eccles. vel altar. Abb. in d. cap. ult. de consecrat. eccles. vel altar. Sayr. d. loco num. 33. vltra quod scribit Francisc. Leo Thes. for. eccles. part. 2. cap. 19. num. 27. Ecclesiam non consecratam gaudere eodem priuilegio quo consecrata, vt in Oratorio, in dubio autem non præsumitur consecrata Ecclesia etiam per diuturnitatem temporis

poris cap. ecclesia, & c. solemnitates de consecrat. distint. 1. & Mascard. de probat. conclus. 415. & 582. ubi in extremo distinguit inter cathedrales ecclesias, quæ præsumuntur consecratae, & inferiores, sicuti diuturnitas temporis nil præstat ad præsumendam solemnitatem extrinsecam, cui partes non possunt renunciare, multo minus quando ageretur de magno præiudicio tertij, & solemnitas requireretur post perfectionem actus Bart. in l. sciendum num. 3. cum sequentibus ff. de verb. obligation. Ofasc. decis. 175. n. 6. cum adductis per Menoch. de præsumpt. lib. 3. præsumpt. 132. in fin. Gabr. in suis communibus tit. de præsumptionib. conclus. 1. num. 53. cum seq. & Mascard. de probat. conclus. 1315. num. 13. & sequenti.

RESOLVT. CCCCLXXX.

An Episcopus possit in aliena diæcesi eligere in suum confessarium sibi non subditum.

- 1 Episcopus potest sibi eligere confessarium non subditum.
- 2 Contrarium adducitur declaratum per Sacram Congreg. Concilij, & sic remanet correctus tex. in cap. fin. de penitent. & remiss.

TEx. in cap. fin. de penitentij, & remissionibus, disponit potest Episcopum absque licentia superioris sibi eligere prouidum confessorem, licet antea non poterat se subijcere alicui confessori per cap. omnis vtriusque sexus eodem titulo.

- 2 Verum Galet. in sua Margarita Casuū conscientia in verb. Episcopus refert Sacram Congregationē declarasse per hæc verba videlicet.

Episcopus virtute privilegij cap. fin. de penitentis non potest eligere confessorem sibi non subditum, qui à proprio suo Episcopo non sit approbatus, & vide Prosper. de Augustino in addit. ad sum. bullar. in ver. Archiepisc. Auctoritas ad nu. 7. lit. A.

RESOLVT. CCCCLXXXI.

An Episcopus possit magistrum actorum laicum suæ curia punire.

- 1 Laicus non potest coram ecclesiastico iudice conveniri nisi in quibusdam casibus, de quibus remissive.
- 2 Magister actorum non est familiaris Episcopi.
- 3 Decisio questionis.
- 4 Refutatur opinio, quæ se habet magistrum actorum non esse familiarem Episcopi.
- 5 Familiaris Episcopi gaudet privilegio fori tam in civilibus, quam criminalibus, num. 6. & in omni materia num. 7.
- 8 Familiaris quis dicatur.
- 9 Officiales Principis gaudent eius Principis privilegio.
- 10 Officiales Episcopi etiam laici delinquentes in eorum officio puniuntur ab ipso Episcopo siue eius Vicario.
- 11 Magister actorum gaudet privilegio fori cum dicatur de familia Episcopi num. 12.

Videbatur, quod non, ex pluribus.

- 1 Tum primo, quia laicus coram ecclesiastico conveniri non potest nisi in casibus de quibus notatur in cap. solita de maiestate, & obedientia, & in cap. novit. de iudicijs maxime cum distincte sint iurisdictiones d. c. solita de maiestate, & obedientia.
- 2 Tum secundo, quia Magister actorum non est familiaris Episcopi, ex quo non est suus commensalis nec dentibus inseruit c. final. & ibi DD. de verborum significat. in 6. Gomez. in Reg. Cancellaria de impetratis benefic. vacant. per obitu Cardin. quæst. 12. Paris. conf. 50. n. 33. vol. 4. Mascard. de probat. vol. 2. conclus. 755. num. 1. cum sequent. Direct. inquisit. part. 3. quæst. 70. Aloys. Ricc. Prax. Pars I.

comment. 119. Fuscus lib. 2. de visitatione cap. 23. n. 6. Anton. lib. 1. variarum resolut. rel. 74.

- 3 Ceterum supradictis minime refragantibus in contrarium est verius, quod multis rationibus probatur.
- 4 Primo quia supradicta opinio, quæ tradit magistrum actorum non esse familiarem est falsa, cum contra eam extet DD. cumulus quos refert Gratian. in decis. 233. & Antonin. lib. 1. variar. resolut. cap. 75.
- 5 Quare cum sit familiaris sequitur, quod gaudet privilegio fori, ut probatur in cap. fin. & ibi communiter omnes de officio Archidiaconi, Capyc. in dec. 12. late Clar. in §. fin. quæst. 35. n. 12. & ita in occurrenti casu fuisse Neapoli decum refert Thor. in suo cõpend. decis. Neapol. verbo familia, & istud procedere tam in civilibus, quam in criminalibus, secundum Archid. in cit. c. fin. de officio Archidiaconi, Capic. cit. dec. n. 5. post. Panor. & reliquos in cap. cum non ab homine de iudicijs, & idem Abb. Fel. & reliqui in cap. 2. de foro competenti Alban. in lucubrat. ad Bar. in l. administra. tores n. 1. ff. de excusat. tutor. Niger. in repetitio. extrauagant. 1. de vita, & honestate clericor. ubi hoc ampliari procedere etiam in familia Vicarij Episcopi.
- 7 Ratio vero principalis conclusionis est, quia in omni materia familiaris gaudet privilegio sui principalis, secundum Arch. in cap. 1. 1. quæstion. 5. Federic. de Senis in conf. 106. hinc est quod privilegium concessum scholaribus competit etiam eorum familiaribus. Anna sing. 401. in fin. Menoch. de arbitr. indic. casu 306. & de familiari Cardinalium late Feder. de Sen. in conf. 29. & generaliter, quod quis gaudeat privilegio sui domini late Caraut. ritu. 46. n. 27. post Bart. in conf. 57. Thels. in decis. 22. Campagna in cap. regni statum n. 4. Add. ad cõsuetud. Neapol. in proemio lit. C. fol. 30. & Magistrum actorum esse familiarem non dubitatur, ut supra dixi, quia familiaris, & de familia dicitur esse, qui est deputatus ad aliquod officium seu servitium l. fin. C. de proximis sacrorum serinior. lib. 1. 1. Bar. in l. 1. §. familia nu. 6. ff. de publicanis, Bero. quæst. 39. n. 2. Farinac. de opposit. contra personas testium quæst. 55. num. 133. Mascard. conclus. 756. Salicet. in l. 2. n. 5. C. de episcopis, & clericis.
- 9 Quinimo absolutissimū est in iure Notarios & alios curiales, & ministros principis gaudere eiusdem principis privilegio l. 2. & ibi glos. & DD. C. de episcopis, & clericis. Ferret. in tract. de gabellis num. 535. Paris. de sindicat. cap. 1. in princ. num. 2. vers. testis. Dec. & Iaf. in l. scrinarios C. de testamēt. militis, & Episcopus dicitur princeps clem. 1. §. nec super de penis Sbroz. de officio Vicarij in premio n. 8. Turret. consilio 80. num. 4. volum. 1. & Dei Vicarius in sua diæcesi secundum Panorm. in cap. 1. num. 7. de iureiurando.

Supradictis accedat, quod voluerunt Archid. & Io. Andr. in cap. si Episcopus de officio ordinarij lib. 6. quos referunt, & sequuntur Barbat. in c. cū contingat n. 11. & 13. eod. tit. & Couar. pract. quæst. c. 10. n. 2. post Io. se Episcopum seu eius Vicarium Generalem suum laicum in officio delinquentem liberè carcerare, & punire, & istud esse speciale, sicut multa conceduntur Episcopis quæ alij denegantur Natta consil. 576.

Denique facit pro hac eadem opinione, quod cum magister actorum dependeat ab Episcopo, ita ut sine illo commode officium suum seu iurisdictionem exercere non possit, propterea est ei concedendum privilegium fori, pro ut cõceditur illis, sine quibus privilegiatus non posset uti commode suo privilegio, Oldrad. conf. 293. n. 93. vers. aduerte tamen post Bar. in tract. de represalijs quæst. 6. & 7. Principal. Bald. in l. 1. C. de vxoribus militum, & in auth. habita C. ne filius pro patre, Fel. in cap. 2. col. 2. vers. tene istam conclusionē de foro competēt. & Magister actorum dicitur de Curia Episcopi Castrensis in l. nulli n. 6. C. de Episcopis, & clericis, Soccin. consil. 86. n. 5. vol. 1. Duen. reg. 40. n. 6.

T

R E

RESOLVT. CDLXXXII.

An episcopus possit concedere licentiam clericis deferendi arma.

1 Episcopus quod possit concedere licentiam clericis arma deferendi probatur ex n. 2. 3. & 4. quomodo autem seruetur in praxi, & cuius voti auctor num. 5.

1 **D**ixi in facti contingentia posse episcopum, & mouebat ex pluribus.

2 Primo ex Clementin. ne in agro de statu monachorum, ubi religiosi arma tenentes intra monasterium absque sui superioris licentia ipso iure sunt excommunicati, igitur cum licentia licite possunt.

3 Secundo ex auctoritate gloss. in cap. duo sunt genera 12. quæst. 2. quam refert, & sequitur Panormitan. in cap. clericus de vita, & honestate clericorum, ubi clericis, & religiosi non est aliter interdictus prohibitique armorum vltus saltem pro naturali propria eorum defensione, interueniente licentia superioris.

4 Tertia quia clerici possunt vti armis etiam offensivis, de licentia Papæ secundum Panormit. in c. ego de iurjurando, cum secundum eum hoc solum sit prohibitum de iure positivo, & ita annis præteritis fuit resolutum in Curia Romana per Congregationem Illustrissimorum Cardinalium super Conc. Trid.

RESOLVT. CDLXXXIII.

An episcopus possit tenere familiam armatam.

1 Abbas distinguit hanc questionem dicens, quod aut episcopus habet iurisdictionem spiritualem, & temporalem, aut spiritualem tantum, primo casu tenet affirmatiuam secundo negatiuam.

2 Contraria opinio scilicet, quod possit indistincte episcopus habere familiam armatam probatur ex pluribus num. 3. 4. 5. 6. & 7.

1 **I**n hac questione duæ reperiuntur opiniones.

Prima est Panormitan. in c. fin. de officio delegati distinguens, quod aut episcopus habet iurisdictionem temporalem, & spiritualem in terra, aut spiritualem tantum, primo casu potest habere familiam armatam, alias non, sequitur Afflict. in cons. intentionis n. 13. Host. in summa de tregua, & pace col. 2. vers. ratione personæ, ubi refert quinque opiniones idem Hostien. col. 3. vers. sed contra Ioan. Andr. Anchar. & Gemin. in c. dilecto de sententia excommunicationis in 6.

2 Altera opinio est superiori contraria, & hanc tenuit Bald. in l. 2. §. fin. ff. de officio præfati ubi Ang. sequitur Barbat. in c. significasti col. 4. num. 17. & seq. de officio delegati, ubi voluit, quod indistincte Episcopus habere potest familiam armatam, & late defendit Dec. ibidem col. fin. & multis quoque rationibus illam comprobat Campagna in clement. 1. num. 21. de vita, & honestate clericorum.

Quorum opinio fundatur sequentibus rationibus videlicet.

3 Primo, quia cum episcopus habeat diocesim, dicitur habere territorium cap. omnes 16. quæst. 1. cap. fin. de consuet. in 6. Barbat. in cap. cum contingat num. 13. de officio ordinarij, Thes. fori eccles. c. 9. num. 30. Anton. lib. 3. variar. resol. cap. 14. & latissime Gabal. lib. 1. resol. crim. casu 94.

4 Secundo, quia si episcopus potest iudicare, & punire delinquentes c. 1. de officio ordinarij cap. statuimus 16. quæst. 1. cap. quisquis, & c. attendendum 17. quæst. 4. cap. quoniam 18. dist. c. 1. de adulteriis cap. in Archiepiscopatu de raptoribus, Fel. in cap. irrefragabili

num. 5. de officio ordinarij, consequenter fatendum est, posse tenere d. familiam armatam.

5 Tercio absolutissimum est in iure inquisitorem hereticæ prauitatis posse d. familiam tenere, vt patet in clementin. 1. §. 1. de hereticis Innoc. in cap. significasti num. 4. ubi etiam Fel. nu. 9. de officio delegati Berret. cons. 4. nu. 38. Director. Inquisitor. part. 3. q. 56. comment. 55. episcopi autem sunt inquisitores ordinarij. d. clementin. 1. §. 1.

6 Quarto, quia cum episcopus habeat carceres, & penas corporis in causis ad suum forum spectantibus infligere possit cap. contra idolorum 26. quæst. 5. Dec. in cons. 131. in principio, & in cons. 300. n. 4. rationabiliter concluditur, quod possit etiam habere executores armatos, per quos reos capere, & in carcerem detrudere valeat.

7 Quinto quia teste Anna in singular. 171. in Regio Collaterali cons. Neapol. fuerit expeditæ prouisiones, quod episcopi possunt tenere aliquos familiares armatos vsque ad solitam horam, ita quoque refert Anna filius in cons. regni si quis aliquem n. 22. & Thorus in compend. dec. Neapol. verbo familia.

RESOLVT. CDLXXXIV.

An Episcopi possint absolvere in foro conscientie occultos hæreticos.

1 Episcopus secundum Conc. Trid. sess. 24. cap. 6. de reform. poterat absolvere in foro conscientie ab hæresi occulta, contrarium est sancitum per Bullam Cænæ Domini n. 6.

2 Episcopus potest absolvere à quauis excommunicatione, (etiam si reseruatæ sit Pontifici) occulta, dummodo non sit de illis latis in Bulla Cænæ Domini.

1 **E**X Decreto Sacri Concilij Tridentini sessio. 24. c. 6. de Reform. indulgetur Episcopis, vt ab hæresi occulta in foro conscientie absolvere possint, licet præfata facultas non competat eorum vicariis, vt patet ex illis verbis. *Eis tantum, non eorum vicariis.*

2 Caterum hodie præfata potestas censetur sublata per Bullam Cænæ Domini, secundum quod refert Nauarr. in manuali confessor. cap. 27. nu. 72. Penia in directorio inquisitorum part. 3. commentario 141. refertur ita sepius fuisse pronunciatum in supremo Senatu Sanctissimæ Inquisitionis, & secundum Maiolum de irregularitate lib. 5. cap. 46. n. 6. nec possunt, nec debent Episcopi amplius virtute Concilij, absolvere occultos hæreticos in foro conscientie, cum secundum eum, nondum per prædictam Bullam Cænæ sit Concilio derogatum, verum etiam quia ita expresse Pius V. ac Gregorius decimus tertius declarauerunt, ita Gutierrez lib. 1. canonicarum questionum c. 28. praxis episcopalis Zerol. part. 1. verbo absolutio §. 4. Vgolius de irregularitate c. 36. §. 5. n. 3. vnde Garfias de beneficiis part. 1. cap. 10. num. 115. ex Cosmo Philiarco refert, quod priuilegium, de quo in dicto decreto, & alia priuilegia quoad casus Bullæ Cænæ Domini sunt sublata vigore dictæ Bullæ propter clausulas derogatorias in illa contentas, & secundum Nouissimum in sua praxi Archiep. c. 66. n. 11. habetur, ita delarasse Gregorium Decimum tertium, Clementem Octauum, & Sacram Cõgregationem, hinc Emanuel Sà in suis aphorismis confessoriorum, in verbo episcopus, nu. 24. ait, Episcopum habere facultatem absoluedi à quauis excommunicatione reseruata Papæ occulta, dummodo non sit lata in Bulla Cænæ Domini, aut modo simili reseruata, sequitur Toletus lib. 1. c. 91. & Garfias loco citato referens ita declarasse Sacram Cõgregationem Concilij, ubi quoque ait ita seruare vniuersalem consuetudinem, & esse clarissimum si legatur tenor ipsius Bullæ, & de declaratione Sac. Congreg. loquitur

quirit Nauar. consil. 11. num. 1. de priuilegiis quorum verba sunt hæc, videlicet, *Congregatio censuit huic decreto Concilii derogatum esse, non tantum in crimine hæresis, sed in omnibus casibus comprehensis in Bulla Censæ Domini Pii V. Alias Episcopus, aut Inquisitor absolueri non potest hominem hæreticum in foro conscientie, licet hæc facultas à Concilio sit tradita Episcopis.* Refert, & sequitur idem Garfia, iam sapius citatus, & habetur alia declaratio per verba sequentia, videlicet, *Item an hoc decretum locum habeat in casibus post Conc. Tridentin. ex noua lege Sedi Apostolicæ reservatis S. D. N. Gregorius XIII. audita relatione Congregationis non habere locum respondit alia, item in delictis occultis in materia clausuræ, idem respondit audita relatione eiusdem Congregat. per Consil. Pii V. censi huic decreto derogatum.*

RESOLVT. CDLXXXV.

An Episcopus possit permittere clericis prædiorum conductionem.

- 1 Clericis prohibita est negotiatio.
- 2 Clericus an possit assumi in socium conductionis.
- 3 Clericus si hæres existat conductoris an possit peruenire usque ad finem.
- 4 Bald. & Carrocii distinctio simplicis clerici & Sacerdotis circa admissionem, & exclusionem ab ineunda conductione.
- 5 Conducere bona ecclesiarum an clerici possint.
- 6 Clericis quando permittantur conductiones prædiorum.

1 **C**onsului, quod non, quia regulariter clericis omni iure prohibita est negotiatio, quæ scilicet lucricausa, & cupiditatis fiat. cap. 2. 88. dist. 8. c. 1. cum sequent. ne cleric. vel monac. quia supradicta est mater usurarum cap. vtrum 45. dist. 8. & consequenter non possunt prædia conducere, & conductionibus incumbere, d. cap. 1. ne cleric. vel monac. Carroc. de locat. part. 2. tit. quibus non est permissum conductores esse, Costa de remed. subsidiar. c. 73.

2 Amplia primo, vt nec possit assumi in socium alicuius conductionis, quoniam si est admissus ad conductionem cum assensu locantis, idem iudicandum videtur, quod de ipsa locatione Marc. dec. 76. n. 3. vbi appellat hunc ita introductum confictabilem. Vbald. tract. de duobus fratrib. part. 10. per tot. Surd. consil. 18. vol. 1. nec possit fideiubere pro conducente Carroc. vbi supra sub num. 7.

3 Limita nunc, & primò, si clericus succedat conductori iure hereditario, nam tunc non prohibetur continuare conductionem usque ad præfinitum tempus locationis, quia tunc cessat cupiditas, & initium inspicitur, Sylu. in verb. clericus 3. sub n. 2. Carroc. loco cit. n. 10. Addit. ad sum. Bullar. in 5. vctigal. vers. quæritur an inter negotiationes, & sequitur Vgolin. de potestat. Episcopi part. 1. cap. 13. §. 16. sub n. 2. Rodoan. de spol. ecclesiasticis quæst. 2. num. 12.

4 Limita secundo si ageretur de terrulis cōductis animigratia, vel si prædium alterius prædiis clerici vindicque esset circumdatū damni, vel rixæ euitandæ causa, vel si res esset cum simplici clerico, aliud statuitur, teste Bald. in l. milite C. locat. & Carroc. d. tit. quibus non est permiss. conduc. n. 7. vbi aperte excludit ab hac prohibitione simpliciter clericum, includit autem dumtaxat in Sacerdotio constitutum, & beneficiatum.

5 Limita tertio in bonis ecclesiasticis, quæ possunt clerici conducere, vt probatur in cap. dilecti de decimis, vbi conductiones factas à quibusdam monachis non improbat Romanus Pontifex ibi, vt per Vgolin. de potestat. episcop. dict. §. 16. cap. 13.

Aloyf. Ricc. Prax. Pars 1.

6 Limita quarto in subsidium videlicet ad eorum inopiam subleuandam, quo casu etiam sua puniuntur immunitate cap. peruenit vbi glos. in verb. avaritiæ, & in verb. conductiones 86. dist. Abb. ad suprac. c. 1. de cleric. vel monac. Carroc. de locat. part. 1. tit. quibus non est permiss. conductores esse n. 3. Leo in Thefor. ecclesiastic. par. 3. cap. 34. n. 35. sicuti clericis artificium licitum est quando non suppetunt propriæ facultates, Feder. de Sen. consil. 207. n. 3. Borell. consil. 74. nam necessitatis causa licitam reddit negotiationem, alioquin illicitam, c. cijciens, c. episcopus, & c. negotiator 88. dist. 8. copiose Seb. Med. tractat. de cas. fortuit. quæst. 6. circa illam regulam, quod necessitas non habet legem, dummodo liqueat de hac necessitate summarie iudici ecclesiastico, cum fieri in dubio præsumatur quæstus, & cupiditatis causa glos. ad cap. decreuit in verb. conducere 88. dist. Mari. Antonin. libro 1. resol. 3. num. 10. & 11. Vgolin. cit. §. 16. sub num. 3.

RESOLVT. CDLXXXVI.

Novæ parochialis ecclesiæ constitutio intra fines parochiæ antiquæ, quando permittatur Episcopo.

- 1 Separatio parochialium ecclesiarum datur ob earum distantiam, vel itineris difficultatem ad maiorem parochianorum commoditatem.
- 2 Separatio parochialium, vt fieri possit quatuor concurrere debent num. 3. 4. 5. & 6.

1 **Q**uando ad ecclesias parochiales ob nimiam locorum distantiam, seu difficultatem parochiani sine magno incommodo ad percipienda Sacramenta, & diuina officia audienda accedere non possunt iure nouissimo sacri Conc. Trid. sess. 21. cap. 4. statutum est, vt Episcopi nouas parochias constituere possint, iuxta c. ad audientiam, il. 1. de eccles. edificand.

2 Caterum, vt præfata separatio iure contingat, debent quatuor concurrere, vt scripserunt Menoch. consil. 477. Binius consil. 184. col. 2. Henriquez consil. 80. & Costa de remed. subsidiar. remed. 75.

3 Primo allegatio iustæ causæ, & eius probatio Innoc. ad c. pastoralis de priuilegiis. Lap. alleg. 68. Oldrad. consil. 291. & Parisius consil. 36. libro 4.

4 Secundo quod parochus sine curatus prædictæ ecclesiæ consentiat secundæ ecclesiæ adificationi, alioquin secus eo inuito, si ei præiudicetur quoad ea quæ concernunt debitam, & sufficientem illius sustentationem, Abb. in d. cap. ad audientiam col. 3. quem refert Rebuff. prax. benefic. part. 1. tit. de elect. in curatam, & paroch. num. 4. quæ doctrina post dictum decretum Conc. Trid. non videtur procedere, cum in eo dicatur inuitis Rectoribus, & innuitur etiam in d. cap. ad audientiam, & d. doct. Abbatis procedit quando Episcopus sine aliqua causa vellet construere nouam parochiam; secus vero est dicendum cum adest causa.

5 Tertio requiritur Episcopi auctoritas, & eius decretum, in cuius arbitrio residet causæ iustitia, vel loci distantia in eundo ad curatam ecclesiam. Rebuff. ibidem num. 9. a quo decreto vti facto per Episcopum etiam vti Sedis Apostolicæ delegatum licet quidem appellare, sed solum ad Sanctissimum Pontificem, nisi ea ordinatio facta fuerit in visitatione præcipue sine figura iudicii, quoniam ab ordinibus factis in visitatione per Ordinarium non appellatur, saltem quoad effectum suspensiuum, tanquam ab executione constitutionis conciliaris c. 1. sess. 13. de reformat. & cap. 10. sess. 24. Henriquez consil. 80. num. 16. Mari. Antonin. lib. 1. resolut. 85. num. 10. & resolut. 110. num. 14. eod. lib.

6 Requiritur consensus maioris partis parochianorum circa separationem, & si sunt plures plebes, vel

T 2 tetræ

terre sub vno Rectore aut curato maioris ecclesia, quæ tamen sint tanquã corpora separata, debent consentire saltem duæ partes ex tribus singulorum corporum, Felyn, in c. cum omnes n. 20. de constit. l. ad l. iurisdictionem §. hodie n. 9. ff. de pactis Francisc. Marc. decil. 924. part. 1. Henriquez consil. 80. nu. 15. & 16. & Bimi. d. consil. 184. n. 23. & seqq. quæ doctr. nec hodie post Concilium videtur posse procedere, cum videatur remittere omnia arbitrio Episcopi.

Limitatur tamen conclusio principalis vbi in loco minime difficili, nec incommodo oratorium adesset, vel ecclesia cum fonte baptismali, & ceteris ad parochiam necessarijs, ibique proponeret in sui adiutorium sacerdotem, qui ibidem resideret, & sacramenta posset administrare, quia tunc non posset fieri separatim, ita Menoch. consil. 477. n. 9. & Costa remed. 76.

RESOLVT. CDLXXXVII.

An ad alium præter Episcopum spectet institutio penitentiarii in ecclesia cathedrali.

- 1 Institutio Penitentiarii in ecclesia cathedrali ad Episcopum solum spectat.
- 2 Amplia, vt neque capituli consensus requiratur, sub amplia num. 4.
- 3 Quid si vacat in mense Papa.
- 4 Penitentiarius electus quando incipiat habere facultatem audiendi confessiones.
- 5 Penitentiarius tenetur existere semper paratus ad audiendum confessiones, ponuntur nonnullæ Sac. Congreg. declarationes num. 6.

Concilium Trident. sess. 24. de reform. c. 8. disposuit, quod Episcopus in sua Cathedrali ecclesia penitentiarium cum vnione prebende proximè vacaturæ instituat, ex quibus verbis aperte patet, institutionem præfati officij Penitentiarii, ad solum Episcopum spectare, vt voluit Nauar. consil. vnico ne sed. vacant. Enriq. consil. 28. Vgol. de potest. Episc. p. 2. c. 33. & ita declarauit Sac. Congregatio Concilij per hæc verba, videlicet, *Officium Penitentiarii in Cathedrali per solum Ordinarium potest institui, ad quem quoque pertinet electio personæ, quoties opus fuerit pro exercendo tali officio.* Idem dicit Auctor praxis Episcopalis p. 1. v. Penitentiarius §. 3. Zecchius de benef. q. 8. Garfia in eiusdem nominis tractatu p. 5. c. 4. n. 138. & tenuit Rota Romana in vna Abulen. Canonatus Penitentiarii 17. Aprilis 1589. coram Illustrissimo Mantica, & iterum in vna Maioricens. Canonatus 15. Nouembris 1593. coram Illustrissimo Mellino.

2 Amplia primò, vt adeo huiusmodi electio ad solum Episcopum spectet, vt Capituli consensus minime requiratur, addit. ad Nau. consil. vn. in fin. ne sede vac. Paris. de confident. quæst. 45. n. 17. Rodriq. in sum. c. 143. Vgol. loc. cit. num. 2. & facit textus in c. inter cetera, versic. vnde præcipimus, de officio Ordinar. in quo nulla mentio Capituli fit, at si necesse esset, vt Capitulum interueniret, eius mentio facta fuisset, & iuxta hanc opinionem pluries declarauit Sac. Congregatio Illustrissimorum, præsertim in vna Segobien. per hæc verba videlicet.

Cum decreto Concilij sess. 24. c. 8. caueatur, quod in omnibus Cathedralibus Ecclesijs, vbi id commodè fieri poterit Penitentiarius aliquis cum vnione prebende proximè vacaturæ, ab Episcopo instituat, dubitatur an quoties occurrerit vacatio officij penitentiarii, & per consequens prebende illi annexæ, prouisio illius pertineat ad solum Episcopum, absque eo, quod Capitulum in aliquo se intromittere possit, Sanctissimus Dominus noster, referente Congregatione Concil. decreuit institutionem officij Penitentiarii nec non electionem personæ Penitentiarii quan-

docunque faciendam, ad solum Episcopum pertinere, absque consensu Capituli, collationem autem præbende vniendæ ab illis fieri debere, ad quos antea spectabat. Et insuper secundum Garfiam loco citato, habentur quatuor alie declarationes eiusdem Sac. Concil. præsertim Episcopo Segobien. Et iuxta hanc opinionem pluries censuit Rota Romana, præsertim in vna Tarraconen. Canonatus §. iunij 1596. coram Corduba, vbi fuit resolutum tam erectionem officij Penitentiarii, quam vnionem Canonatus, & præbende, solius Episcopi arbitrio relinquere, per Concil. sess. 24. de reform. cap. 8. ibi, *ab Episcopo instituat.* Et iterum in vna Olesen. Canonatus 1. Febr. 1593. coram Illustrissimo Seraphino.

3 Limita id, quod diximus de electione personæ Penitentiarii, vt non procedat, vbi eius officium, & consequenter præbenda vacat in mense Apostolico, vel adesset alia reservatio, seu affectio, quia tunc ad Papam pertinet ratione reservationis, secundum Gonzales gloss. §. 2. n. 84. & Garfiam loc. cit. n. 144. & tenuit Rota in dicta Maioricens. Canonatus, iuxta quam opinionem censuit Sac. Congreg. Conc. rescribendum Episcopo Salamantino.

4 Vnde sequitur, quod occurrente vacatione Penitentiariæ, Sede Episcopali vacante, Capitulum non poterit illam providere, cum non succedat in prouisione beneficiorum ad Episcopum spectante, c. illa ne Sede vac. & censuit Sac. Congreg. super d. c. 8. ibi, *Ab Episcopo instituat solo absque consensu Capituli, & etiam ab eodem solo eligatur, & licet vacaret Sedes Episcopalis Capitulum nihil potest, etiam quod eo tempore Penitentiarius moreretur, cum hoc casu electio, seu prouisio Penitentiarii spectet ad Papam priuatiuè stante reservatione regulæ 2. Cancellariæ.*

5 Vnde præfatus Penitentiarius eo ipso, quod electus fuerit, consequitur facultatem audiendi confessiones penitentium illius diocesis, & iurisdictionem ad absolendum a peccatis. Zecchius de rebus. ecclesiast. c. 24. & quilibet potest ei confiteri sua peccata, & satisfaciet præcepto c. omnis vtriusque sexus de penitent. & remis. & censuit Sacra Congregatio 16. Febr. 1595. per hæc verba videlicet, *An si quis confessus fuerit sua peccata semel in Paschate Penitentiario deputato in vim decreti Concil. Trident. sess. 24. cap. 8. dicatur satisfecisse præcepto contento in cap. omnis vtriusque sexus; de penitent. & remis. Congregatio censuit satisfecisse.* Et idem potest Episcopus committere abolitionem ab irregularitate occulta, de qua in Conc. Trident. sess. 24. c. 6. vt refert Garfia loco sapius cit. num. 116. pluries declarasse Sacram Congregationem Concil. super d. cap. per hæc verba videlicet, *Primo, Congregatio censuit ab Episcopo posse, non tamen Vicario Generali, sed etiã Penitentiario, aut Vicario ad id specialiter deputato, committere absolutionem Capituli huius. Secunda, Episcopus potest absolvere, & per Confessarium, & per Vicarium absolendum in similibus causis specialiter constitutum.*

6 Debet tamen præfatus Penitentiarius semper paratus existere ad audiendum Confessiones, quare minime recusare potest penitentes, vt censuit Sac. Congregatio his verbis. *Congregatio Concil. censuit Penitentiarium non posse recusare audire confessiones illorum parochianorum, vbi sunt Penitentiarii, volentium eis confiteri sua peccata, & recusans audire confessiones potest puniri, & priuari ab Episcopo, vt censuit Sac. Congreg. his verbis, Penitentiarius vigore huius decreti deputatus renuens confessiones audire, puniatur ab Episcopo, & potest priuari, quia hac de causa Penitentiarius, dum confessiones in ecclesia audit, censetur præsens in Choro, d. cap. 8. & ita declarauit Sac. Congreg. Conc. per hæc verba, videlicet, *Cum Penitentiarius audit confessiones, vel casuum reservationum, vel penitentialium pec-**

peccatorum, præsens esse in choro censetur. Licet secundum Garfiam loco cit. istud procedat dum confessiones actu in ecclesia audit, & non dum est in confessionario, etiam si ibi priuatim officium recitet, ut quia antea confessiones audiuit, vel ut postea opportunius illi incumbat, ut declarauit Sacra Congregatio per hæc verba videlicet, *Præsens autem in choro non censetur, dum Missam celebrat, aut priuatim officium dicit, ut opportunius auditioni confessionum incumbat.* Alias penitentiarius habendus est pro præsente in choro, dum audit confessiones in ecclesia, siue in confessionario, siue extra, non autem pro tempore, quo residet in confessionario, nec audit confessiones alijs in choro diuina celebrantibus, nec recitans officium priuatè, quia antequam recitarentur Horæ Canonice in choro, audiuit confessiones, nec si dixerit Missam, est censendus præsens in choro.

RESOLVT. CDLXXXVIII.

An Episcopus possit certam pœnam à Sacro Concilio Trident. statutam contra non residentes, per constitutiones synodales ampliare.

- 1 Episcopus potest alterare pœnam statutam per Conc. Trident. contra non residentes, contrarium deciditur nu. 5. 6. & 7.
- 2 Episcopus non potest dispensare contra constitutiones Concilij. Amplia num. 3. & 4.

Supponatur in facto, quòd inter cætera, quæ in constitutionibus synodalibus à quodam Episcopo decreta fuere, erat aucta pœna contra Canonicos non residentes: quare fuit dubitatum an pœnam præfatam pœnam ampliare, stante quod Conc. Trident. certam pœnam statuerit, & dubium mihi faciebat pro validitate constitutionis Episcopi, quòd constitutiones synodales statuente maiorem pœnam, non cassant pœnā à Sacro Conc. Trid. statutam, nam Episcopus videtur posse addere pœnam sacris canonibus, cum hoc concernit maiorem obseruantiam sacrorum canonum.

- 2 Cæterum supradictis non obstantibus contrarium consilij ex pluribus. Tum primò, quia Episcopus nihil agit, attentando cōtra constitutionem Concilij secundum glos. communiter receptam in cap. dilectus il primo, de præbend. in verb. cum se facultas. glos. & ibi DD. in cap. cum dilectus in verb. in ætate de elect. & in clem. 1. in verbo eligatur de elect. & in cap. dilectus de temp. ord. & ibi Inn. & in cap. 1. de filiis presbit. Ioan. de Anan. in cap. cum in diecesi de vsur. Archid. in cap. sicut 15. dist. & in summa 56. distint. & in cap. virgines 27. quæst. 1. latè Ioan. Andr. in c. 1. super glos. in verb. concessum de suppl. neglig. præl. Spec. in tit. de dispensa. in §. nunc de Episcoporum num. 27. Lud. Rom. in conf. 325. n. 7. Ant. & Doctores Canonistæ in cap. at si clerici in §. de adulterijs, & ibi Fel. nu. 5. de iudic. & Dec. n. 37. Henricus Botheus in tractat. de synodo Episcopi art. 1. conclus. 3. n. 6.
- 3 Quod procederet etiam si adesset magna causa dispensandi, quia adhuc denegatur Episcopo condere constitutiones contra Conc. secundum Io. And. & Anchar. in c. 1. de ætat. & qualit. lib. 6. & ibi de Sæcto Gemin. qui impugnant Archidiaconum ibi, & in c. licet canon. de elect. lib. 6. volunt, quòd Episcopus etiam ex magna, necessaria, & vtili causa, & etiā cum causæ cognitione non dispensat cum patiente defectum ætatis in dignitatibus curatis propter Cōciliū generale, c. cū in cunctis, in §. inferiora de elect. cum qua opinione transit Franc. in d. c. 1. de ætat. & qualit. & licet pro opinione Archidiacon. multa possent adduci, quæ ipse ponit in d. c. licet canon. & cū eo sit Hostiens. in c. cum dilectus de elect. tamen contra Archidiacon. est communis opinio, secundum Dom. de Sæcto Gemin. in d. c. licet canon.

Aloys. Ricc. Prax. Pars I.

n. 7. in finalibus verbis: eandem opinionem contra Archidiacon. tenet Io. Monach. in c. cupientes in n. 124. de election. lib. 6. & hanc opinionem tenent communiter DD. in d. cap. cum dilectus de election. & in hoc est notandum quòd in casu Ioan. Andr. & aliorum DD. contra Archidiacon. non cōceditur dispensatio etiam ex magna, necessaria, & vtili causa: quia Concilium generale prohibet Episcopis, & punit contrafacientes ut patet in d. cap. cum in cunctis in §. clerici de elect.

- 4 Amplia secundò, ut nec idem Papa dispensando contra Conciliū, censeatur Concilio derogare, nisi de ipso in specie fecerit mentionem, ut fuisse in Rot. Rom. decisum testatur Verall. decis. 176. part. 1. & ratio est, quia constitutio conciliaris habet tacitam clausulam derogatoriam, secundum Felin. in cap. nonnulli col. 4. de rescript. Archid. in cap. 1. de constit. in 6. Roman. J. si vero §. de viro num. 45. in 23. fallent. ff. solut. matr.
- 5 Tum secundò, quia cum constituere contra Concil. sit de casibus Sūmo Pontifici reſeruatis, consequenter non potest Episcopus se intromittere, ut notatur in c. quo ad translationem, per illum text. de off. deleg. & in cap. sicut vnire de excess. prælat. ita tenet Spec. in tit. de dispensat. in §. nunc breuiter, quia in his non se intromittit alius inferior, nisi ex speciali commissione Papæ. ut in dict. cap. quoad translationem.
- 6 Tum tertio, quia secundum Triuif. decisio. 42. lib. 2. talis alteratio est abrogatio ipsius legis, quia si lex Cōcilij statuit pœnam priuationis medietatis fructuum, & lex synodalis omnium fructuum, tollitur (ob nō obseruantiam) lex Conc. & seruatur lex synodalis, & sic Ordinarius per indirectum abrogat legi Concilij, & Summorum Pontificum, quod minime censendum est.
- 7 Tum tandem arguendo à simili, quia constitutio conciliaris fess. 24. cap. 1. de reformat. disponens, quod ad detegenda impedimēta matrimonij, solemniter debent fieri tres denunciationes in tribus diebus festiuis cum aliquo temporum interuallo inter vnā, & alias, non poterit Episcopus circa dies festiuis dispensare, cum, ut dixi, sit constitutio conciliaris glos. & DD. in cap. at si clerici de iudic. Siluester verb. excommunicatio n. 14. §. 9. & in proprijs terminis Graff. conf. 26. n. 46. volum. 1. de sententia excommun.

RESOLVT. CDLXXXIX.

An Episcopus habeat fiscum.

- 1 Episcopus habet Procuratorem fiscalem.
- 2 Penam pecuniariam alicui subdito impositam, cui debeat Episcopus applicare.
- 3 Amplia etiam si huiusmodi pœna imponatur laico pro crimine Ecclesiastico.

- 1 **E**piscopus habet fiscum seu procuratorem fiscale vnde habet ius confiscandi, seu applicandi suæ Cameræ, secundum Butrigar. Imol. & reliquos communiter in cap. quia diuersitatem de concess. præb. Peregr. de iure fisci q. 2. Viu. commun. opin. 255.
- 2 Quare in sententia ferenda contra aliquem clericū, potest penam eius Curie Episcopali applicare, nō autem Cameræ Romanæ, secundum Panormit. Anan. & Soc. in c. excommunicatus de heret. in princ. Old. conf. 302. Afflic. in præludij confit. quæst. 15. nu. 9. Foller. referens hanc opinionem communiter teneri in præct. crimin. canon. tit. de denuntiatione facta, c. 5. nu. 14. & seq. Diaz c. 145. sub n. 2. vbi deducit istam opinionem communem veriorē, & obseruari de consuetudine generali, ita etiam Franc. March. dec. 339. n. 10. cum alijs sequentibus p. 1. Felin. cum ceteris signatis per eum in c. cæterū n. 10. de officio Ordinar. Ex quibus omnibus apparet, hanc esse communem opinionem, & vñ frequentissimo, & cōsuetudine immemorabili approbatā.

T 3

Imò

- 3 Imò penam pecuniariam, quā imponit Episcopus, seu eius Vicarius laico pro crimine ecclesiastico perpetrato per eum, potest similiter applicare Camera Episcopali, ex eo, quod ipse Episcopus habet fiscū, ita Barbat. conf. 39. Zilet. conf. 1. vol. 1. Aufser. in dec. 228. Capp. Tholof. & Viu. cit. loco in fine. Quæ doctrina videtur limitanda in multis pecuniarijs, quæ locis pijs sunt applicandæ, ex decreto Concil. Trident. sess. 25. cap. 3. de reform.

RESOLVT. CDXC.

Ciuitas nouiter decorata Episcopali dignitate, an teneatur dare Episcopo palatium, seu illud edificare.

- 1 Vniuersitas euecta ad dignitatem Episcopalem, acquirit decorem.
- 2 Concesso aliquo, videntur concessa omnia sine quibus illud explicari nequit.
- 3 Petrus singulos Episcopos singulis ciuitatibus destinauit.
- 4 Episcopi à principio pauperes deputati.
- 5 Episcoporum hospitium debet esse commune.
- 6 Inhumanus est Episcopus, qui hospitalitatem non seruat.
- 7 Esurienti, & afflicto subuenienti, lux sunt tenebræ.

R Espondi in hac quæstione ex conf. Borell. 2. vol. 1. ciuitatem teneri, obnoxiamque esse dare palatium Episcopo, & hoc ex pluribus.

- 1 Primò, quia dum petijt sibi dari Episcopum, & ex Episcopali dignitate sibi vniuersitas decorem querit, iuxta sententiam Bart. in l. si hæres §. 1. ff. de leg. 1. in l. ciuitas ff. si cert. petat. & in extrauag. ad reprimend. in ver. Lombardie n. 5. qui sint rebelles. Castren. in l. ex hoc iure ff. de instir. & iur. consequens erit, vt cum Episcopalis dignitas absque habitatione stare nequeat, vt illi etiam palatium tacite obtulisse videatur, sine quo suum pastorale munus exequi non valet: concessione enim facta alicui officij, aut magistratus gerendi, censentur omnia illa cōcessa, sine quibus actus ille expleri non potest l. ad rem mobilem. l. ad legatum ff. de procurat. l. 2. ff. de iurisdic. omni. iudic. cum similibus adductis per Caph. in conf. 165. num. 14. vol. 2.
- 2 Tum secundo, vt legitur, singulis ciuitatibus S. Petrus singulos Episcopos destinauit pro pascendis ouibus. c. porro 66. dist. & c. in illis 99. dist. Et illi à principio pauperes fuerunt electi. cap. de his 10. quæst. 1. Alfonso. in spec. Roman. Pontific. cap. 30. in fine, ergo quo pacto si pauper Episcopus fuerit, domum, aut palatium edificabit nisi à ciuitate fuerit edificatum?
- 3 Tum tertio, quia domus Episcopi, omnium commune debet esse hospitium, vt docet Apostolus ad Titum c. 1. ibi, hospitalem, vbi hoc comprobatur Hieronymus dicens, alias inhumanum esse Episcopum, nisi hospites omnes recipiat, sed qua via posset ista hospitalitatis opera exhibere, si domum Episcopus nō habeat? Quomodo Episcopus largam habebit manum, necessitatē patientibus succurrat, alienam inopiam suam credat, sine quibus in vanum Episcopi nomen tenebit, cap. fratrem, 86. distinct. Quomodo illud Isaia cap. 58. obtinebit, cum ait, Effuderis esurienti animam tuam, & animam afflictam repleueris, orietur in tenebris lux tua, & tenebræ tuæ erunt sicut merides, & implebit Dominus splendoribus animam tuam.

RESOLVT. CDXCI.

An Episcopus possit in diebus festiuis prohibere nundinas solemnes, seu mercatus.

- 1 Facti species.
- 2 Per consuetudinem possunt tolli seræ in honorem Dei inducæ.

- 3 Nundina priuata possunt prohiberi per Episcopos diebus festiuis non obstante consuetudine.
- 4 Quomodo sit decisa ista quæstio per Sac. Congregatio. Cardinal.

C Vm ex quadam consuetudine introductum esset in ciuitate Neapolitana, vt in quodam die festiuitatis Beata Virginis celebrarentur nundinae, fuit mihi quæsitum, an liceret Archiepiscopo Neap. huiusmodi prohibere, & dubitationē mihi faciebant nonnulla, videlicet, quia consuetudo induci potest, per quā tollitur, & moderantur etiam seræ in honorem Dei, secundum Nauarr. in suo manuali cap. 13. n. 5. vers. nono dicimus Henric. conf. 21. n. 3. Hartam. conf. 92. num. 5. & sequent. vnde dixit Bald. in l. quadraginta C. de ferijs, valere consuetudinem, per quam tollitur seræ, maxime quādo subest publica, & legitima causa, iuxta terminos tex. in cap. licet de ferijs, & in l. omnes, C. eodem Bartol. de repesalijs quæst. 9. & facit, quod scriptum reliquit idem Bal. in l. vnica, nu. 1. C. de nundinis, vbi testatur Perusius fieri huiusmodi nundinas in festo omnium Sanctorum. Et dicit Sotus de iustitia, & iure lib. 2. quæst. 4. art. 4. circa fin. esse consuetudinem creberrimam, quod fiant nundinae in diebus festiuis.

Cæterum supradictis minime refragantibus, in contrarium est veritas, quæ opinio fundatur ex infra dicendis.

- 3 Primò, quia Episcopus habet intentionem fundatā faciendi præfatam prohibitionem tã de iure communi, vt in c. 1. de ferijs, quam ex Bulla Pij VI. vbi expresse prohibetur Dominicis, & alijs diebus festiuis in honore Dei, & Beatae Mariæ Virginis fieri mercatus, & huiusmodi profanas negotiationes, & opera seruilia, quæ constitutio obligat inobedientes ad peccatū mortale propter verba præceptiua, & prohibitiua, Nau. in sum. cap. 23. n. 52. post Fel. in cap. nam concupiscentiam de constit. Abb. in cap. dolentes de celebr. Miss. Doctores in clement. dudum de sepult. & clement. si dominum §. ideoque de reliquijs, & vener. Sanct. prax. Archiep. cap. 60. Vacandum est enim diebus his orationibus, & ab opere seruii abstinendum, nam quod dicitur alias licite exerceri, est illicitum dictis diebus. Host. in sum. in tit. de ferijs §. quid non, in princ. & c. 1. vbi Abb. n. 5. Butr. Card. & alij eod. tit. Petr. Gregorius in suo opere sintag. iuris par. 3. lib. 25. cap. 3. nu. 8. qui testatur prohibitum esse per legem generalem fieri mercatus, & nundinas his diebus in Gallia, Rebuff. in conf. Regni Gallia tit. de mercatoribus artic. vnica. glof. vlt. n. 5. & in omni bene cōstituta Ecclesia prohiberi videmus, vt in constitutionibus Ecclesiæ, & prouincia Mediol. lib. 1. tit. de festorum dierum cultu §. 3. Fuscus de visitat. lib. 2. cap. 21. n. 41.

4 Verum quidquid sit, hodie præfata quæstio est decisa per Sacram Cong. ritum, sub his verbis. *Præceptum de Dominicis, & festiuis diebus sanctificandis, & obseruandis, sub prætextu mercatus, nundinarum, & feriarum nullatenus esse violandum: Cæterum his diebus licere agasionibus, ac alijs iumentorum vectoribus, seu mercium conductoribus, baiulis, & alijs huiusmodi seruientibus, ac ministris sarcinas, & onera nundinarum causa exonerare, & deponere, inceptumque iter (Missæ tamen prius audita) transeundo proseguere, & continuare; non autem debere sarcinas componere, & iumenta onerare ad iter de nouo incipiendum. Neque mercatoribus, aut alijs ciuibus, & viatoribus, ijs diebus, etiam clausis apothecis, merces vendere, emere, aut asportare licere, nisi tantum ad victum necessaria, aut alia minuscule, & modici momenti opera iam cōflata, & elaborata, pro transeuntium, hospitum, aduenarum, & exterorum vrgenti, & præsentanea necessitate, & opportunitate, in quo partes erunt Episcopi propositis edictis providere, vt in primis hi festi dies debita obseruatione colantur, simulque populorum cō confluentium necess.*

necessitatibus, quantum sine diuina offensione fieri potest, consulatur. Quoad iudicia autem, quæ Dominicis, & festis diebus filere debent, id obseruari poterit, quod iure communi permittitur in quibusdam urgentibus casibus, qui moram, & dilationem non patiuntur; in quibus, & alijs iurisdictionem consulum nundinis præpositorum concernentibus, constitutiones, & Summorum Pontificum, si quæ habent privilegia, & allegatum Breue sel. record. Pij V. seruanda esse statuit. Et idem est, ubi adest antiquata consuetudo, vt est in nundinis ordinarijs, quia tunc ad summum Episcopi præceptum faciunt, vt nundinæ fiant ante tempore celebrationis Missarum, quibus completis, prosequuntur nundinæ.

RESOLVT. CDXCII.

An prouisio facta per Episcopum in mente Papæ sustineatur.

- 1 Ponitur decisio Rotæ ad literam.
- 2 Præbenda est vnita officio Penitentiarij, & ideo collatio præbendæ debet spectare ad Papam, si ad eam spectat electio, sine institutio Penitentiarij, alias sequerentur absurda, de quibus num. 3. 4. & 5.

IN hac quaestione, respondeo cum decisione Rotæ, 15. Nouembris 1593. coram Illustrissimo Mellino, cuius verba sunt videlicet.

- 1 Domini concorditer soluerunt non constare de bono iure Matthæi, & moti fuerunt, quia Episcopus acceptauit alternatiuam, & vocatio successit in mense Septembris, ideo prouisio spectabat ad Papam, & non ad Episcopum, & Capitulum, a quibus ipse fuit prouisus.

Nec potest reuocari in dubium acceptatio alternatiuæ, & residentia Episcopi, quia de acceptatione constat in actis, & ex confessione Episcopi, residentia verò probatur ex prouisione Matthæi, quæ est facta ab Episcopo in domo Capituli Ecclesiæ Maioricensis die sequenti post vacationem, ultra quod absentia Episcopi priuat ipsum commodum alternatiuæ, sed non præiudicat Papæ, vt fuit resolutum in causa Fauentina canonicatus 16. Decembris 1575. coram R. P. D. Blanchetto.

Non obstat, quod alternatiua est restricta ad beneficia, quæ spectant ad liberam collationem solius Episcopi, & collatio in Cathedralibus est communis Episcopi, & Capituli, Casus ad decisionem 22. de præbend. & licet electio personæ Penitentiarij spectet ad Episcopum, tamen collatio præbendæ spectat ad eos, ad quos ante Concilium spectabat, vt in casu Congregatio Illustrissim. Cardinalium Sacri Concilij interpretum censuit, quoniam respondebant Domini hoc procedere, quando electio pertinet ad Episcopum, non autem quando vacatio contingit in mense Apostolico; prout eadem Congregatio censuit in vna Salamantina, & Tirasonensi nominationis Penitentiarij, quia cum præbenda sit vnita officio Penitentiarij, collatio præbendæ vti sequela officij Penitentiarij spectat ad Papam, ad quem pertinet electio personæ Penitentiarij glos. in c. vlt. de re scriptis in 6. Peregrin. decis. 40. lib. 1. Ant. Aug. in lit. de vnion. §. 3. alias si collatio præbendæ spectaret ad Episcopum, & Capitulum, quando electio Penitentiarij pertinet ad Papam, sequerentur plura absurda, secundum Dominos.

- 3 Primum quod prouisio Papæ redderetur clusoria, si Episcopus, & Capitulum alteri conferrent præbendam, quia electus à Papa ex collatione nullum commodum consequeretur.

- 4 Secundum, quod esset necessarius duplex titulus, vnus à Papa, alius ab inferioribus.

- 5 Tertium, quod præbenda est vnita officio Penitentiarij, & Penitentiarius haberet officium sine præbenda, & tamen vnitorum eadem debet esse dispositio. Ang. in l. sed si plures §. filio num. 1. & ibi Imol. in princ. ff. de vulg. &

pupil. substit. qui ex hoc inferunt ad eum, qui impetrat ecclesiam, cui alia est vnita, vt non possit vnā sine alia possidere.

RESOLVT. CDLXXIII.

An Episcopus possit dispensare super temporum interstitijs.

- 1 Ordines sunt gradatim conferendi: immo seruatis temporum interstitijs, & quæ sint, num. 2.
- 3 Respondetur Conc. Trid. sess. 23. cap. 11. & 14. de reform.
- 4 Reddatur ratio conclusionis, & ampliatur tribus modis, num. 5. 6. & 7.

- 1 **O**rdines conferri debent gradatim. c. si officia 59. dist. vnde accipiens superiorem ordinem, omisso inferiori, remaneret suspensus ab eius exercitio. c. vnic. de cler. per saltum promot. Victor. de Sacram. Ordinis, num. 232. Host. ibidem num. 3. Piafeg. in sua pract. Episc. fol. 55. num. 50.

- 2 Et insuper debent conferri etiam seruatis temporum interstitijs, videlicet, Subdiaconatus vno anno elapso post susceptionem vltimi minoris: item Diaconatus post annum à susceptione Subdiaconatus, similiter, & Presbyteratus. Vnde emerfit dubitatio, an Episcopus possit super his temporum interstitijs dispensare. Ego dicebam, quod non, allegaui conf. Nauar. de tempor. ordinat. & eius additio in conf. 19. de voto, Vgolin. de potest. Episcop. p. 2. c. 26. §. 27. ubi dicunt, non posse Episcopum ad eius libitum, atque arbitrium non regulatum aliqua legitima causa dispensare.

- 3 Non obstat Conc. Trid. sess. 23. c. 11. & 14. quia eodem c. sancta Synodus permittit id Episcopo, si aliud expedire ei magis videbitur, id est magis vtile, igitur fecus, si non magis vtile videbitur, vt voluit quoque gl. in summa 74. dist. Abbas in cap. queris n. 9. de atar. & qualitate. Confect. in summa privileg. mendicantium tit. 15. cap. 3. Vgolin. citato loco nu. 3. Enriquez conf. 29. num. 6. Boninius confil. 23. num. 4.

- 4 Cuius conclusionis ratio est, secundum quod communiter tradunt DD. beneficiū si de constit. Princ. quia dispensatio semper, & ubiqueget causa, cū sit iuris communis vulnus, seu relaxatio, Armilla, & reliqui Summa in verbo dispensatio in princ. Cou. in 4. decretaliū p. 2. c. 6. §. 9. Azor. inst. moral. lib. 5. c. 15. Carbo. lib. 7. de legib. c. 11. Vnde data facultate dispensandi, intelligitur si sit causa legitima, secundum Emmanuel Sā in aphorism. Confessarior. verb. dispensatio, n. 3. & secundum Panorm. in c. scriptura de voto, dispensatus absque causa non remanet tutus in foro animæ: licet secundum Silu. in summa eodem verbo, n. 4. sufficit ad dispensandum, causam putari esse rationabilem, & secundum eundem num. 3. cum subest causa dispensandi, videtur peccare Prælati, qui potest, & non dispensat.

- 5 Suprapositam conclusionem amplia tripliciter. Et primò, vt possit Episcopus dispensare infra præfata temporum interstitia, etiam quo ad Regulares promouendos, & sic remouetur superiores ipsorum à præfata potestate, secundum Vgol. Piafeg. & alios locis cit. & Quarant. in sum. Bull. verbo ordine referens, ita declarasse Sac. Illustriss. Congreg. Concilij per hæc verba, vide. licet, Congregatio Concilij censuit, superiores regulares non posse dispensare super interstitijs regularium ordinandorum, sed id pertinere ad Episcopum ordinantem, qui tamen quo ad causam dispensationis iudicium formare debet ex attestatione superiorum regularium.

- 6 Amplia secundò, vt eadem interstitia remittere possit etiam Capitulum Sede vacante, seu eius Vicarius in casib. in quibus possit dare licentiā ordinandi, vt restatur fuisse decisum per Sac. Congreg. Concilij Addit. ad Sum. Bullar. Quarant. in ver. Capitulum Sede vacante

te sub quæst. 10. & ita quoque voluit Artaman. cōf. 13. num. 5. Thoming. cōf. 60. num. 4. Bomin. cōf. 6. n. 7.

- 7 Amplia tertio, vt nullam pœnam incurrat Ordinarius ordinando subditum non seruatis temporum interstitijs. Nauarr. cōf. 4. n. 6. & 7. de temporibus ordinationum.

RESOLVT. CDLXXXIV.

An Episcopus possit per semetipsum regere, seu administrare iustitiam, non constituendo Vicarium.

- 1 Acta iudicii an valeant si scribantur per ipsum dominum, vel debeat constituere Notarium.
- 2 Baro debet habere iudicem, & Capitaneum, per quos habeat iustitiam administrare.
- 3 Episcopus non tenetur de necessitate constituere Vicarium.
- 4 Episcopus successor an teneatur soluere salarium Vicario prædecessori.
- 5 Quæ requisita debeant concurrere in Episcopo.

Inter nonnulla, & varia capita, quæ contra quandam Episcopum Regni opponebatur in Sac. Congregat. preposita super negotijs Episcoporum, erat, quod præfatus Episcopus per semetipsum per duos annos continuos iustitiam exercuit seu administravit, quare cum accessisset ad me pro consilio capiend. considerabam contra dictum Episcopum, quod ipse tenebatur constituere Vicarium.

- 1 Primò à simili, quod acta iudiciaria scribi non debent seu actitari per ipsum dominum, sed debet constitui notarius, alias non valent, vt probat tex. in Rit. M. C. V. 149. Campagna in capit. Regni item, quod prædicti officiales, num. 9. de Zanchis in tract. de priuileg. Eccles. priuileg. 110. num. 1. Natta cōf. 38. n. 23. vol. 1. Alex. cōf. 212. col. 2. vol. 2. Brunus cōf. 93. n. 7. volum. 1. Viu. decil. 48. qui dicit, quod semper Baro debet habere personam iudicis, & Capitanei, per quos, iustitiā valeat administrare, & ita quoq; voluit Iaffred. decil. 115. quamuis dicat, quod in leuibus possit iustitiam per semetipsum administrare.

Ceterum supradictis minimè refragantibus, contrarium consului pro præfato Episcopo, motus præcipuè ex duobus.

- 3 Primò, quia de necessitate non tenetur Episcopus habere, seu constituere Vicarium, secundum Io. And. in cap. cum ab omni, de vita, & honestat. clericor. Archid. in cap. statutum de rescript. in 6. Fel. in c. quoniā de offic. ord. Put. decil. 43. n. 2. part. 2. Et ex hoc infert Mohed. decil. 4. de offic. vicar. fuisse in Rota Romana resolutum non posse cogi Episcopum successorem soluere salarium Vicario prædecessori, cum ad illum constituendum non tenebatur: quam opinionem tenuit eadem Rota in decil. 222. num. 5. part. 2. diuers. dicens, Episcopum posse per seipsum iustitiam regere, nec teneri ad Vicarij constitutionem, cum hoc in eius mera voluntate, & facultate consistat, prout etiam tradere eidem Vicario amplam, vel coarctatam potestatem, eadem Rota decil. 497. num. 2. part. 2. & additio ad Mohed. in cit. decil. 4.

Secundò, quia Episcopus hac de causa debet esse præditus literis, & scientia, cap. nouit vbi DD. omnes de renunciatione. cap. fin. de ætate, & qualitate, & propterea dicit tex. in cap. cum in cunctis de elect. debere esse in Episcopo grauitatem morum, literarum, & scientiæ, & ætatis maturitatem, & tandem quod non tenetur constituere Vicarium, sed possit per se iustitiam regere, ac administrare, vide Ancharan. cōf. 218. col. fin.

RESOLVT. CDLXXXV.

An ad alium præter Episcopum spectet miraculorum recognitio.

- 1 Miracula recognoscere solum Episcopi est.
- 2 Diffio nisi, habet vim taxatiuam.
- 3 Miracula, vt propriè dicantur, quatuor concurrere debent, & num. 4. 5. & 6.
- 7 Miracula fiunt subito, & perfectè.

EX Conc. Trid. sess. 25. sub. rub. de inuocat. & venerat. reliq. sanctor. sancitum est nemini licere noua miracula publicare, nisi recognoscere, & approbante Episcopo, & dictio illa, nisi, posita in Conc. habet vim taxatiuam l. consulta C. de testament. Couarr. de sponsal. part. 2. cap. 4. §. 1. n. 8. ac formam inducit. Osaic. decil. 174. num. 2. Felyn. in cap. in causis n. 10. de testibus. Item verbum illud nemini, quod denotat omnimodam exclusionem, secundum Panorm. in cap. graue num. 8. de offic. ordinar. tandem, quia fit mentio Episcopi, ex quo sequitur, quod venit excludendus alius inferior, secundum Tiracquel. de retract. conuentional. glof. num. 9. & 13. Maceraten. variar. resolut. lib. 1. resol. 112. casu 42.

Et hoc idem maxima ratione sancitum fuit ne quidem gratiæ pro miraculis publicetur, miracula enim, vt propriè dicantur, quatuor concurrere debent.

- 3 Primò, quod appareat illud ex Deo, nō ex arte cōtingere, nec ex Diabolo, nam miracula quandoque fiunt per malos, vt cap. teneamus 1. quæst. 1. & cap. prophetauit 1. q. & necesse est martyres (inquit text.) impetrasse à Deo, quæ mandant, & cap. si quis præposita dist. 50.

Secundò, quod sit supra naturam, sicut de virga Moyfi mutata in colubrum, & de asina loquente ad Balaam, ex cap. cum ex iniuncto de hæret. in 6. nam illud, quod per causas naturales fieri potest non est miraculum, vt inquit Bart. in tract. de testibus n. 57.

- 5 Tertiò quod effectus fiat præter solitum, & consuetum modum causandi, & sic iustificatio impij non est opus miraculosum, nam consuetus curius iustificationis est, vt Deus moueat animam & homo conuertatur. D. Thom. 1. 2. quæst. 113. art. 10.

Quartò quod sit ad corroboracionem Fidei, & ideo ea quæ fiunt ministerio hominum, & non tendunt ad confirmandam Fidem, non sunt dicenda miracula. Mascard. de probation. lib. 2. conclus. 64. nu. 9.

- 7 Item miracula fiunt in instanti, & sunt ex omni parte perfecta D. Thom. in 3. part. sum. quæst. 44. art. 3. in solut. ad 2. argumentum Prax. Archiep. cap. 59. num. 1.

RESOLVT. CDLXXXVI.

An Episcopus possit cogere obtinentes beneficium ad suscipiendum ordines illi annexos.

- 1 Sunt aliqua beneficia, quæ requirunt ordinem Sacerdotij, Diaconatus, & Subdiaconatus.
- 2 Obtinentes huiusmodi beneficia, tenentur infra annum ordines suscipere requisitos.
- 3 Parochus nō se faciens ad Sacerdotium promoueri, elapso anno est parochiali priuatus ipso iure.
- 4 Parochus, qui ad Sacerdotium se promoueri non attēdens, parochialem recipit, peccat mortaliter, cū obligatione restituendi fructus.
- 5 Ista priuatio non habet locum in eo, qui non fuit promotus propter irregularitatem superuenientem, aut propter illiteraturam, seu alium defectum n. 6. vbi ponitur declaratio Sac. Cong. & alias num. 7.
- 8 Nec etiam habet locum dicta priuatio, & obligatio se ordinandi.

dinandi durante eo morbi genere, ex quo ineptus esse videtur ad officium Sacerdotale per se exercendum, ponitur declaratio Sac. Congreg.

- 9 Obtinentes dignitates, Canonicatus, aut alia beneficia, si infra annum ordines non susceperint requiritur, non incurrunt priuationem ipso iure, quia cap. licet canon, solum procedit in parochialibus, num. 10. Isti nullo modo habent vocem in Capitulo, etiam si Capitulum & Episcopus concedant: & dimidiam partem distributionum perdunt, num. 11.
- 12 Decretum Concil. Trident. sess. 22. cap. 14. de reformatione comprehendit ea omnia beneficia quæ ordinem requirunt, ex sententia Sac. Congregationis, quæ videtur velle, quod comprehendat etiam beneficia extra Cathedrallem, vel Collegiatam, num. 13.
- 14 Post monitionem possunt illi priuari beneficio ob non receptionem ordinum, nisi forte caveant atate requisita, n. 15. ubi ponitur declaratio Sac. Congreg.

- 1 **I**lla beneficia, quæ requirunt, & habent annexum ordinem videlicet Sacerdotij, Diaconatus, aut Subdiaconatus, ut beneficia curata, canonicatus, portiones & dignitates, obtinentes huiusmodi beneficia tenentur infra annum à die pacificæ possessionis, vel quo per eos steterit quominus eam habeant, iusto impedimento cessante, ordines suscipere requiritur, cap. licet canon, & cap. commissio de elect. in 6. clement. vt ij, qui de atate & qualitate Concil. Tridentin. sess. 22. cap. 4. de reformatione.
- 3 Vnde Parochus non se faciens ad Sacerdotium promoueri elapso anno est parochiali priuatus ipso iure d. cap. licet canon, & cap. commissio, quod ultra DD. ibi latè explicat Rebuff. in prax. tit. de dispensat. de non promouendo, & præcipue tit. de non promotis intra annum, Bernard. Diaz in pract. criminal. cap. 53. & ibi Salzedo, Paris. de resignat. benef. lib. 3. quest. 2. & Auditor Praxis Episcopalis 1. part. verb. beneficii §. 4. dicto 4. Hinc Nauarr. cap. 23. num. 51. ait præfatos peccare mortaliter accipiendo illa beneficia, sine intentione assumendi ordines illis annexos, ea ratione, vt inquit ibi Nauarr. quia qui accipit aliquod munus debet curare, vt sit habilis ad illud exercendum. Imò nonnulli sunt qui tenent istos non solum peccare mortaliter, sed etiam teneri ad restitutionem fructuum, & in eis procedere d. cap. commissio §. ceterum, pro qua sententia citatur Panormit. in c. relatum de cler. non resident. & Gabriel. 4. dist. 15. q. 8. art. 5. Mayor in 4. dist. 24. q. 11. & Adrianus in cod. 4. tit. de restit. §. pro clariori, vers. pro responsione, & sentit Graff. in decisionibus aureis casuum conscientia lib. 2. cap. 97. n. 55. quæ sententia mihi placet, nam ratio expressa in d. §. ceterum, ibi, cum eos receperis fraudulenter, militat etiam in proposito, vt patet, & quando ratio est expressa in lege etiam panali, fit extensio ad alios casus, in quibus vrget eadem ratio l. cum mulier 1. & ibi Alex. per illum tex. ff. solut. matrim. Dom. in cap. si ciuitas. 1. in princ. de sent. excomm. in 6. & consil. 1. in fine, Frachus in cap. 1. de temp. ordin. in 6. n. 7. limita. 6. Ias. in l. 1. n. 13. ff. in ius voc. vt eant. & in l. cum quidam n. 29. & 30. ff. de liber. & posthum. Dec. in reg. factum cuique, §. in pœnalibus num. 15. ff. de reg. iuris. Aymon de antiq. temp. 4. part. sectione videmus modo, num. 18. Sanchez alios referens lib. 3. disp. 42. n. 4. ex quo satisfit fundamento contrariæ sententiæ, præsertim quod dici potest, d. c. commissio, §. ceterum, non esse legem pœnalem nouam, vt d. c. licet canon, sed declaratio iuris antiqui, & obligationis iustitiæ, quam ratio naturalis videtur inducere ratione fraudis, vt colligitur ex eius verbis ibi, tenebris, & ibi, cum eos receperis fraudulenter, immo totum cap. commissio, videtur magis declaratio, quam ius nouum. An autem in casu d. cap. licet canon obtinentes parochialem, si non sit infra annum ad Sacerdotium promotus, ob quod ipso iure illa priuatur,

teneatur illa dimittere, an vero iudicis pronuntiatione opus sit, vide Garc. de benef. p. 1. c. 19. n. 28. & infr.

- 5 Supraposita regula limitatur tripliciter. Primò, vt non procedat in eo, qui non fuit promotus propter irregularitatem superuenientem. Rebuff. d. tit. de non promot. num. 80. aut propter illiteraturam, seu alium defectum, vt alias respondit Sacra Congregatio. Concil. his verbis. Pœna canonis præscripta his, qui ultra annum Sacerdotium non perceperint, non habet locum in rectore, quia intra annum à die adeptæ pacificæ possessionis, vel infra tempus legitime ei prorogatum comparuit, & se promoueri petiit, offerens, quantum in se erat, se paratum suscipere Sacerdotium vel ordines. & noluit eum Ordinarius propter illiteraturam, vel aliam causam promouere. deferunt Rodriguez in sum. 1. tom. c. 30. num. 3. & Vega 1. part. cap. 36. casu 20.
- 7 Est etiam alia declaratio super cap. 1. sess. 14. de reformat. quæ sic ait. Congregatio Concilii censuit per hoc decretum correctum esse cap. ex tenore, & cap. ad aures de temp. ord. ampliatum, ita vt comprehendat quoque clericos seculares, etiam dignitates, vel beneficia, quibus annexus sit ordo, obtinentes, tam quo ad facultatē prohibendi ascensum ad ordines, quam & eam suspendendi, ipsique potestatem appellandi ademptam esse, fuitque etiam d. istum arctatum ad ordinem recipiendum, & prohibitum ex hoc decreto, non incidere in pœnam cap. licet canon, de elect. in 6. iuxta cap. commissio eod. tit. & lib. ac etiam quod si adimitur appellatio, non tamen recursus.
- 8 Limita secundo, vt nec etiam habeat locum dicta pœna priuationis, & obligatio se ordinandi, durante eo morbi genere, ex quo ineptus esse videtur ad officium Sacerdotale per se exercendum, vt alias Sac. Congregatio respondit Episcopo Bergamen. his verbis. Parochus si eo morbi genere teneatur, vt ad functionem Sacerdotis, & res diuinas per se obeundas minime idoneus esse videatur, non tenetur durante dicto morbi genere sacris ordinibus se initiari facere.
- 9 Limita tertio in obtinentibus dignitates, canonicatus, vel præbendas, aut alia beneficia, qui etsi infra annum ordines non susceperint requiritur, & suis beneficijs annexos, non tamen incurrunt priuationem ipso iure, quia d. cap. licet canon, procedit tantum in parochialibus, glos. ibi in verb. parochialis, cap. statutum eod. & ibi glos. 1. Dom. & Franch. num. 2. Rom. cons. 325. num. 2. & 3. Rebuff. d. tit. de non promot. num. 28. 29. & 30. Diaz ubi supra num. 5. & ibi Salzed. additione finali Graff. in decis. aureis casuum conscientia cap. 97. num. 47. sed ex tunc donec
- 11 ad eos promoti fuerint, nullo modo habent vocem in Capitulo, etiam si Capitulum, & Episcopus concedant: & dimidiam partem distributionum perdunt eo ipso, d. clem. vt ij, qui §. illi verò, & ibi glos. & DD.
- 12 & Concil. Tridentin. cit. sessio. 22. cap. 4. de reformatione, quod decretum censuit Sacra Congreg. comprehendere ea omnia beneficia, quæ ordinem requirunt.
- 13 Vnde Sac. Congregatio videtur velle, quod d. decretum comprehendat etiam beneficia extra Cathedrallem, vel Collegiatam, quamuis d. clem. vt ij qui §. illi verò, non haberet locum in beneficijs extra ecclesiasticam Cathedrallem, vel Collegiatam, etiam si in eis essent distributiones, sed solum in præbendis, & beneficijs in Ecclesia Cathedrali, vel Collegiata habentibus vocem Capituli, aut distributiones glos. ibi verb. præbendas, & verb. in eisdem, & verb. distributiones. Card. ibi num. 5. & Bonif. num. 30. qui malè tenebat contra gl. d. verb. distributiones.
- 14 Et post monitionem possunt illi priuari beneficio, vt Sac. Congreg. respondit Episcopo Patavino his verbis Canonici qui ordines sacros debitos post monitionem sumere recusant, ab Ordinario priuari debent.
- 15 Et est alia declaratio eiusdem Sac. Congreg. quæ sic ait, Episcopus facta annexione ordinum cuiuslibet canonici-

catui, statim Canonicos ad eorum susceptionem cogere debet usque ad priuationem.

Limita tertio, quando quis caret aetate ad ordinem requisita, quia ex dispensatione in minori aetate obtinuit praebendam, tunc enim non potest capriuari ob istam causam. Rebuff. supra numer. 55. & respondit Sac. Congregat. Episcopo Callaguritano his verbis.

Congregationi datus est supplex libellus Ioannis Ferret. velle Amplitudinem suam ei Canonice cum praebenda, qua isthic obtinet adimere, ob eam causam, quod intra annum non sit promotus ad sacros ordines, ex decreto Concilij, qui cum tantummodo 18. annos (vt ab eo relatum est) natus sit: neque per decretum Concil. sess. 23. cap. 12. ante vigesimum secundum annum sacris initiari possit, non videtur esse cogendus, vt nisi sacros ordines suscipiat, canonicatu priuetur, de quo Pontificias litteras expedit, itaque si res ita est, mandat tibi sua Sanctitas, vt conseruata isti Ioanni possessione, eum prius non cogas ad sacros ordines promoueri, quam ad 22. annos peruenerit.

RESOLVT. CDXC VII.

Episcopi personam non venire in generali dispositione, nisi de ipsa specialis facta fuerit mentio.

- 1 Episcopus vt comprehendatur in aliqua dispositione, seu constitutione, necessaria est specialis de eo mentio: red- datur ratio.
- 2 Declaratur opinio Panorm. in cap. non potest, de sentent. & re iud. asserentis, Episcopum venire appellatione Sacerdotis.

Dixirationem esse, quia Episcopus est caput Cleri, sicut Potestas dicitur caput Ciuitatis, secundum Bartol. in leg. nulli, ff. quod quis. vniuersi. dicitur Praefes ciuitatis. Bald. in leg. siue pars C. de dilationibus, & dicitur esse de maioribus magistratibus, Bald. in dicto loco. Et propterea non comprehenditur in generali constitutione, secundum Corn. in conf. 253. num. 10. lit. C. vol. 5. quia debet fieri expressa mentio, propter excellentiam ordinis, & officij. l. si compromissarius §. huiusmodi de elect. in 6. Vnde notatur in cap. quia periculosum de sentent. excommunic. in 6. quod Episcopi nullam interdicti, vel suspensionis incurunt sententiam, nisi in ipsa sententia fuerint specialiter mentionati, Syluester in verb. Episcopus n. 12. atque expressi, sicut in simili probatur in cap. inquisitores de haereticis in 6. quod Inquisitor Papae super haeresi sine speciali mandato non inquit contra Episcopum, verum si eum culpabilem intenerit, nunciabit Papae, vnde secundum Nouis. in sua praxi cap. 27. pona sancita in cap. 1. de sentent. excommunic. in 6. contra excommunicantes, non seruata forma illius cap. non comprehendit Episcopos, quia ibi de illis non fit expressa mentio, secundum Ioan. Monach. in dict. cap. 1. nu. 6. quare facit illud, quod scriptum reliquit Anna in suis obseruatio. obseru. 17. quod derogatio priuilegij concessi miserabilibus personis, & ecclesiasticis non comprehendit Episcopos, quia non fuit de eis facta mentio.

- 2 Non obstat, quod Episcopus veniat appellatione Sacerdotis, secundum Panorm. in cap. non potest de sentent. & re iud. & idem Abb. in rubr. de vita, & honest. cleric. & in cap. si Sacerdos de off. ordin. quia respondetur procedere in materia fauorabili, non tamen odiosa, & stricta, quia in eis inest qualitas supra alios, quae non reperitur in clericis simplicibus, secundum Panorm. cit. rubrica.

RESOLVT. CDXC VIII.

Episcopus an possit inquirere, seu procedere contra Canonicos sine adiunctis.

- 1 Episcopus non potest procedere contra Canonicos absque duobus adiunctis ex Capitulo, iuxta decretum Concil. Tridentin. sess. 25. cap. 6. de reform. Limita num. 2. & amplia num. 4. & 5. & adducitur declaratio Sacrae Congreg. n. 3.
- 6 Limita etiam in Capitulis, quibus non est concessa exemptio, cum Concilium loquatur de Capitulis exemptis: ponitur declaratio S. Congreg. n. 7.

Ex dispositione Sac. Concilij Tridentini sessione 25. c. 6. de Reform. sancitum fuit, vt Capitulum, in initio cuiuslibet anni eligere habeat duos ex Capitulo, de quorum consilio, & assensu Episcopus contra Capitulares procedere debeat; quare ex his verbis aperte concludi videtur Episcopum non posse de per se in delictis contra Canonicos procedere.

- 2 Limita tamen, vt possit procedere absque adiunctis ad priuationem Canonice ex causa, quod ordines suis praebendis annexos non susceperint, & ita censuit Sac. Congreg. Concil. secundum quod refert Garz. de benef. p. 3. c. 4. n. 22. per haec verba videlicet.

3 Illustrissime, & Reverendissime Domine, vt frater, du- bium visum non est Illustrissimis Patribus ad explican- das, quae ex Tridentin. Concil. possunt oriri quaestiones de sacro Domino nostro in Consilium adhibitis, quin Amplitudini tua liceat tertiam partem ex fructibus dignitatum istius ecclesiae, non quemadmodum deducta olim fuit, sed secundum veram eorumdem fructuum estimationem, de- integro nunc deducere, sed si inter utramque deductionem non ita multum intersit, magis placuit in ea re nihil no- uari. Illud autem sine distinctione verum est, eos, qui non suscipiunt ordines suis Canonicatibus, portionibusque an- nexos, pena etiam priuationis ab Amplitudine tua, per seipsam etiam solam, sine adiunctis ad id compelli merito posse, quod & ad eandem Amplitudinem tuam referibi Patres voluerunt, quam Deus incolumem, & diuinae gra- tiae numeribus auctam velit. Romae die 29. Maij 1590. Hieronymus Cardinal. Matthaeus.

- 4 Amplia conclusionem primo procedere tam in de- lictis grauib, quam in leuib, nam in omnibus ne- cesse est, vt cum adiunctis procedat Episcopus, vt fuit dictum in Rota in vna Cartagin. iurisdictionis 27. Nouembris 1585. coram Illustrissimo Seraphino, vt patet in eius decif. 710. & probatur expresse ex ver- bis Concilij ibi, In omnibus autem casibus, quod etiam probari videtur ex eo, quod considerat ibi Concil. di- uersitatem qualitatum delictorum, & personarum de- linquentium. Item quod considerat Episcopum etiam ex officio procedere posse, ita Seraph. cit. decif. quam- uis de iure communi Episcopus solus posset in leuib, procedere. cap. 1. cap. licet, & irrefragabili, §. excef- sus de off. ord.

- 5 Amplia tertio, vt procedat etiam in leuib, in qui- bus non est opus tela iudiciaria, iuxta terminos text. clem. saepe de verbor. significat. Bart. & Alexander in l. leuia ff. de accusat. Signorol. conf. 88. num. 5. nam in istis quoque censuit Sac. Congregatio Concilij ser- uandam esse formam d. cap. 6. in vna Gadicen. statu- torum 17. Iunij 1580.

- 6 Limita nunc, vt locum non habeat in capitulis qui- bus non est concessa exemptio, nam decretum Conci- lij sess. 25. c. 6. loquitur tantum in capitulis exemptis, vt fuisse in Rot. decifum testatur Seraph. dec. 743. vbi fuit dictum, quod cum Ecclesia Galigenis non sit exempta, non possit in ea locum habere dispositio Concilij, & ita quoque Sac. Congregatio Concilij in vna

vna Ianuens. iurisdictionis de anno 1570. vt refert Rot. diuers. in decis. 121. p. 2. per verba videlicet. *Congregatio Concilij censuit decretum illud Ies. 25. cap. 6. habere tantum locum in capitulis exemptis.*

RESOLVT. CDXCIX.

Episcopus permittens consuetudinem, vt medietas fructuum beneficij primi anni alicui vsui applicentur, an committat simoniam.

- 1 Episcopus inducens consuetudinem, vt medietas fructuum beneficij primi anni applicetur alicui vsui, non committit simoniam, & n. 2. 3. & 4.
- 5 Contrarium consuluit Author Illustrissimo Cardinali Spinello, ex decreto Conc. Trid. sess. 24. cap. 14. de reform. intellige, nisi huiusmodi solutiones conuertantur in vsus pios, vt colligitur ex dicto decreto Conc. n. 6. & pluries adducitur, declaratur per Sac. Congregat. num. 7. 8. & 9.
- 10 Respondetur contrarijs.

1 Videbatur prima facie, quod non, ex pluribus.
2 Tum primò, quia id videtur comprobatum ex autoritate grauissimorum Doctorem, præcipue post alios Abb. in cap. Iacobus n. 3. de simonia. Alber. de Rosat. in 1. part. statutor. q. 80. Rip. respons. 1. nu. 11. Moneta de distributionibus quotidianis p. 2. q. 18. nu. 55. Paris. de confidentijs quest. 38. n. 27. cum sequent. vbi refert fuisse declaratum per Sacram Congregationem Concilij.

3 Tum secundo, quia extrauag. prima ne sede vacante, improbat priuilegia, consuetudines, ac statuta recipiendi fructus beneficij collati in primo, secundo, ac sequentibus annis, ne cultus diuinus diminuatur, & ideo illa restringit ad partem aliquam fructuum, vt reliqua remaneat ei cui collatum est beneficium.

4 Tum tertio, quia valida est consuetudo, vt aliquid detur à Canonico nouiter recepto, dummodo id in pios vsus erogetur. Abb. in d. c. Iacobus n. 3. & in c. sicut n. 2. eod. titulo Fel. in cap. cum M. Ferrariens. num. 20. de constit. Grass. decis. aurear. c. 96. n. 49. p. 1. lib. 2. Nauar. conf. 1. n. 3. de simonia, Anton. variar. resolut. lib. 1. resolut. 1. & ratio est, quia consuetudine potest induci, vt fructus vnius beneficij ad tempus alij applicentur, c. cum non deceat, & ibi notat. de elect. in 6. eoque magis vbi esset immemorabilis, quæ habet vim priuilegij, c. super quibusdam, & ibi gloss. de verbor. signific. Alex. conf. 6. vol. 1. Decius in conf. 368. Aret. consil. 15. Oldrad. conf. 82. & fuisse in Rota resolutum scribit Verall. in decis. 270. p. 2.

Cæterum supradictis minime refragantibus, contrarij cõsului Illustrissimo Domino meo Card. Spinello.

5 Mouebat primo ex decreto Conc. Trid. sess. 24. c. 14. de reform. vbi hoc expresse prohibetur, & ita quoque pro eiusdem Concilij confirmatione statuit Pius V. in Bulla, quæ incipit, durum nimis, quæ in Bullario reperitur in ordine 106. fol. 1081. & iuxta hanc sententiam tenuit Rota Romana in vna Segnin. vnionis 1. Iunij 1592. coram Illustrissimo Blanchetto.

6 Verum est tamen secundum Paris. loco cit. quod ea consuetudo videtur approbata, ac permessa, quæ vult, vt huiusmodi solutiones conuertantur in vsus pios, vt dicitur in d. decreto Concilij, ibi, vt quæcumque huiusmodi in vsus pios non conuertuntur, & ita censuit Sacra Congreg. super eodem capite, dummodo non petatur pro pretio, secundum Nauar. conf. 66. de simonia.

7 Quare eadem Sac. Congregatio, teste Paris. cit. loco alias damnauit consuetudinem Ecclesiæ, Vticens. soluedi integros fructus vnius anni canonicatus pro annuario celebrando, vt testatur se vidisse ex literis, sub dat. 23. Aug. 1591. subscript. ab Illustris. Card. Matth.

8 Et tempore quo ego Romæ manebam apud Illustris. Spinellum Sacra Congregatio declarauit licere eidem Illustris. Card. medietatem fructuum beneficij illius anni collationis detrahere, supposita tamen, ac probanda per eundem Illustrissimum consuetudine immemorabili, & dummodo præfati fructus locis pijs applicentur.

Pro cuius Sanctissimæ declarationis corroboratio-ne adducitur doctrina D. Thom. 2. 2. q. 100. ad 4. in fin. quem refert Monald. in conf. 82. vol. 2. vbi dicit hæc verba, Circa collationem beneficiorum sciendum est, quod si Episcopus antequam alicui beneficium conferat, ob aliquam iustam causam ordinauerit aliquid subtrahendum de fructibus beneficij conferendi, & in pios vsus expendendum non esse illicitum, si verò ab eo, cui beneficium cõfert requiratur aliquid sibi exhiberi de fructibus illius beneficij, idem esset, ac si aliquid munus ab eo exigeret, & quod non caret vicio simoniæ, vt voluit quoque Rodan. in suo tract. de simonia n. 28. & seq. & ante eum Hieron. Zannet. in tr. de foro conscientie, & contentioso sub n. 8. vbi quoque refert eadem verba D. Thom.

9 Non obstant contraria, quia teste Paris. sæpius citato loco, facile diluuntur, quia supradicta omnia sunt derogata per huiusmodi decretum Concilij.

RESOLVT. CCCCC.

An impositio primi lapidis in fundatione Ecclesiæ spectet ad Episcopum.

1 Impositio primi lapidis ad solum Episcopum spectat.

Supponitur in facti contingentia, quod Electi, & Syndici cuiusdam ciuitatis volentes fundare aliquam Ecclesiam sub inuocatione S. Caroli Borromei, & prætendentes non debere Episcopum in impositione primi lapidis se intromittere, præsertim quia prætendebant eam ab Episcopi iurisdictione eximere: fuit dubitatum quid iuris. Ego verò dicebam, quod cum Episcopus habeat fundatam intentionem super omnibus Ecclesijs tam constructis, quam construendis, ad text. in cap. omnes Basilicæ 17. quest. 4. cap. constitutus, cap. cum venerabilibus cap. cum dilectus, & ibi DD. de relig. dom. consequenter non erat dubitandum quin ad ipsum spectaret primi lapidis impositio. Item dicebam, quod tex. in cap. nemo de consecr. d. 1. vsus fuerit his verbis: Nemo Ecclesiam ædificet antequam Episcopus ciuitatis veniat, & ibidem Crucem figat, & publicè atrium designet. Vnde cum generaliter loquatur, nec distinguat casus, in quibus Episcopus priuatur hac iurisdictione, proinde non est dubitandum, an hoc fieri possit: vnde in §. si quis autem, in authen. de eccl. tit. habetur, Si quis autem voluerit fabricare venerabile Oratorium, aut Monasterium, præcipimus non aliter inchoandam fabricam, nisi locorum sanctissimus Episcopus orationem ibi fecerit, & venerabilem fixerit Crucem, & facit etiam tex. in illud igitur in auth. de Monachis, vbi hæc verba leguntur. Illud igitur, ante alia dicendum est, vt in omni tempore, & in omni terra si quis ædificare voluerit venerabile Monasterium non prius licentiam esse hoc agendi, quam Deo amabilem locorum Episcopum aduocet, & ille manus extendat ad celum, & per orationem locum consecret Deo, figens in eo salutis nostræ signum, videlicet, Crucem. Quibus omnib. facit etiam tex. in auth. vt nullus fabricet Oratorij domos §. 4. & gl. in c. nemo de consecr. d. 1. vbi habetur, Episcopi esse proprium primum lapidem ponere, licet hoc possit fieri per alium, autoritate eiusdem Episcopi, secundum gl. in cit. c. nemo, Sylua in tr. de benef. p. 1. q. 6. num. 9. Calder. conf. 4. de relig. dom. Azor. instit. moral. lib. 9. c. 3. in princ.

RE-

RESOLVT. DI.

Episcopus praesente Legato de latere an possit benedicere populo, & deferre insignia Episcopalia.

- 1 *Episcopus non potest praesente legato de latere ferre insignia Episcopalia.*
- 2 *Prima ratio est propter prerogatiuam reuerentiae.*
- 3 *Secunda ratio est, ne ordo confundatur.*
- 4 *Patriarcha non possunt ante se ferre Vexillum Crucis in Vrbe.*

1 **R**espondi non posse deferre vestes, scilicet Mozertam significantem iurisdictionem illius ordinariam, quia in praesentia maioris deponitur potestas reuerentialis minoris. Ratio est quia si alias dicemus, confunderetur rerum omnium ordo, nisi congruus unicuique locus in honoribus, & muneribus assignaretur, veluti habetur in rub. & nigro, vt dign. ordo ser. lib. 1. r. in quo potissimum consilium ordo iustitiae distribuitur teste Didac. ad reg. cap. peccatum par. 2. relect. §. 7. num. 2. de reg. iur. in 6. Hinc B. Hieronymus excaulescit in quendam, qui Diaconos Presbyteris anteferebat, cap. legimus 93. dist. & Abb. in conf. 21. lib. 1. acriter inuictur in quendam Archidiaconum, qui praetendebat Vicarium Episcopi praecedere.

3 **S**ecunda ratio, propter prerogatiuam reuerentiae, & ne in vno corpore videantur duo capita, quasi monstra. Hostiens. in c. volentes de offic. leg. vbi Abb. num. 4. & Anchar. subdens, quod episcopus licet in sua ciuitate possit exercere iurisdictionem suam superueniente Legato, non tamen eo praesente poterit solemniter benedicere.

4 **Q**uibus rationibus accedat text. in cap. antiqua de priuileg. vbi Patriarchae faciunt deferre ante se Vexillum Crucis, nisi in Vrbe Romana, aut vbiunque Summus Pontifex praesens extitit, aut eius Legatus vtens insignijs.

Facit quoque dictum Specul. in §. sequitur videre num. 4. de legato, vbi, quod Legati de latere sunt maiores, & digniores Legatis natis, & ideo nati non vtuntur suis insignibus, nec exercent officium legationis praesente Legato de latere, Firman. in tractat. de Episcop. lib. 4. part. 1. num. 5. loquens de Episcopo Firmano, qui ex dignitate Episcopatus praese Cruces ferens, debet illam dimittere praesente Legato de latere insignis vtente, nam Episcopus debet honorare dictum Legatum, ex vi iuramenti sui, quod praestat in consecratione, quo casu sufficit legatum esse in ciuitate, cum verbum praesens etiam intelligatur de praesentia in loco, non autem solum de praesentia corporali ex allegatis per Gratian. decif. 29. n. 14. vbi testatur, quod ita, cum de praedictis quareretur, mandatum fuit obseruari per Sacram Congregationem Rituum.

RESOLVT. DI.

Episcopus quomodo se gerere debet circa reservationem casuum.

- 1 *Episcopus potest casus reservare. Sed debet maiora crimina reservare, num. 3.*
- 2 *Penitentiarius non potest in casibus Episcopo reservatis absolvere, nisi speciatim sit data ei facultas.*

1 **E**piscopus ex vi iurisdictionis fori conscientiae peccatorum quorundam absolutionem reservare sibi potest, vt habetur in cap. pen. & ibi glos. de penitentiarijs in 6. clement. dudum §. per huiusmodi iuncta glos. de sepulturis, & nouissime apud Trid. sess. 14.

cap. 16. quae reservatio operatur, vt ab illis nemo alius praeter Episcopum, vel eius delegatum absolue- re valeat, vnde Penitentiarius ex vi sui officij non habet facultatem absolueudi a praedictis casibus, nisi illam Episcopus ei specialiter dederit. Nauarr. confil. 20. de penitent. & remission. Garl. de benefic. p. 5. cap. 4. num. 115. Enriq. conf. 62. num. 7. & sequent. & censuit Sacra Congregatio his verbis. Penitentiarius non potest absolvere quemquam a casibus, quos Episcopus sibi expresse reservauerit, nisi ipsemet Episcopus hanc illi speciatim deaerit auctoritatem. In qua reservatione Episcopus debet habere rationem ad culpas mortiferas, quia debet fieri de atrocioribus, & grauioribus criminibus. Conc. Trident. sess. 14. cap. 6. Item debet attendere, vt fiat reservatio praeter casus a iure communi reueruatos, de quibus in clem. 1. de priuileg. & in extrauag. per cunctas eod. tit. Vnde in reservatione casuum seruandus est modus, de quo patet in quibusdam literis Sacrae Congregationis ad Illustriss. D. cardinalem, & Archiepiscopum Neap. quae incipiunt, Illustrissime, & Reuerendissime. die 24. mensis Nouembris 1601.

Primo, per illas admonemur, vt reservatio casuum fiat adhibitis aliquibus pietate, atque doctrina praestantibus viris, & qui redigantur ad quam paucissimos, eosque maxime necessarios, vnde iudicialis ille sequatur effectus, cuius causa haec reservandi atrociores quosdam casus Episcopis in sua cuiusque dioecesi tributa est auctoritas.

Secundo videantur si Ordinarii, ne illos casus promiscue referuent, quibus annexa est excommunicatio maior a iure imposita, cuius absolutio nemini reservata sit, nisi forte propter frequentiam, scandalum, aut aliam necessariam causam aliqui huiusmodi casus nominatim referuandi videantur.

Tertio, neque casus sunt reservandi, in quibus absolutio, nisi cum restitutione, vel exequutione eorum, ad quae penitentes tenentur, non confertur.

Quarto, neque illi, qui est mortale peccatum inducant, circa res tamen versantur, quae sunt parui momenti, & frequenter inter idiotas euenire solent, vt damni dati, & similia.

Quinto, in peccatis etiam carnalibus reservandis multa vtantur circumspectione, propter scandalum pressilorum, in his maxime personis, in quas ob accessum ad Confessarios extraordinarios, vel frequentem reditum ad ordinarios suspicionis aliquid cadere potest.

Sexto, si denique reservandi sunt, quos consideratis diligenter cuiusque provinciae moribus, natura, ac propensione magis in Domino expecire eis videbitur ad retinendam disciplinam in adificationem, & non in destructionem, quapropter rescata multitudo, referuent sibi quam paucissimos, eosque maxime necessarios.

Vltimo, monentur Ordinarii, vt per totam suam dioecsim, ac praesertim in his locis, qui a ciuitate, & Cathedrali sede longius remoti sunt, Penitentiarios, aliosque sacerdotes constituent ac delegent, quibus facultatem absolueudi a casibus sibi reservatis concedant, ita vt his quoque liceat eandem alijs confessarijs si opus sit etiam vna voce impartiri, idque maxime in solemnioribus, & precipuis anni festiuitatibus, vt peccatores, quibus obuia, & facilis fuerit huiusmodi Sacerdotum copia, ad peragendam confessionem alliciantur, quia alioquin plerique, vel ob id ipsum omittere possent, si necesse haberent Penitentie ministros, quibus indigent, longius quærere. Haec omnia habentur per literas Sacrae Congregationis, de quibus in sum. Bullar. in ver. casus referuari, & late Vgolin. de potest. Episcop. part. 2. cap. 36. & sequentib.

RESOLVT DIIL

An Episcopus possit nouum onus imponere beneficio.

- 1 Nouum onus potest imponi beneficio nedum in ipsius erectione, verum etiam quando vacat.
- 2 Amplia procedere nedum in beneficijs liberis, sed etiam in iurispatronatus.
- 3 Amplia secundo, etiam si conditio esset contra ius.
- 4 Episcopus potest cum suo Capitulo beneficio vacanti imponere aliquem modum, & onus.

IN facti contingentia ponderabam pro opinione affirmatiua, videlicet, quod onus imponi possit in beneficio nedum in ipsius erectione, verum etiam postea quando vacat: ratio est quia tunc non fit conuentio, text. est apertus, & magistralis in cap. significatum de prebend. & ibi gloss. & alia gloss. in cap. penultim. in verbo prebende ad fi. de Magistr. & ita tenuit Rota per Caputaquen. dec. 277. in 2. par. in hac verba, Oneris Theologalis impositio legendi sacram Scripturam facta per Ordinarium in collatione beneficii vacantis valet, cum sit consona iuri canonico, per d. cap. significatum, & idem dicit Fab. Accorambon. dec. 40. in 2. part. dicens, quod Canonici possunt iniungere onus beneficio vacanti, & idem in dec. 44. eod. lib.

2 Quae conclusio ampliatur, procedere nedum in beneficijs liberis, sed etiam in iurispat. quando onus a patrono cum consensu Ordinarij imponatur. Roc. de Curt. tit. de iure patronat. in verbo pro eo quaest. 13. Lambert. eodem tractat. in 1. part. 1. lib. 9. q. princ. n. 90. vers. restringe secundo, & Mohed. dec. 1. de iure patronat. & ratio est, quia omnis conditio, quae est secundum ius, imponi potest, iuxta dec. Rotae Marchiz, de qua per Amatium dec. Rotae Marchiz 4. & confert dec. 7. Crescent. de iure patron.

3 Amplia secundo procedere etiam si conditio esset contra ius, quoniam vrgente causa, ad petitionem patroni potest Ordinarius imponere conditiones, licet sicut contra ius, Lambert. eod. tract. in 4. art. q. 4. princ. 2. par. 1. lib. ad fi. quia consensus Ordinarij purgat vitium impossibilitatis, & facit actum possibilem, & honestum, Lambert. in 9. q. princ. 1. part. 1. lib. num. 30. vers. tu aduerte.

4 Vnde secundum Nauar. cap. 21. num. 54 de oratione, potest Episcopus cum suo Capitulo, beneficio vacanti, imponere aliquem modum, & onus, & postea illud sic cum dicto onere, vel modificatum, sine vlla conuentione conferre alicui, licet si conferatur cu pacto, & onere aliquod faciendi, vel docendi, esset simoniacum, secundum Galet. in sua margarita casuum conscientiae verb. beneficium, quibus omnibus accedit text. in cap. significatum de prebend. vbi indulgetur Episcopo beneficio vacanti honestum onus imponere.

Ceterum quicquid sit ex supradictis, contrarium consuli, scilicet non potuisse Episcopum beneficio nouum onus imponere, motus auctoritate eiusdem Galeti, qui refert ita Sac. Congregat. Concilij declarasse.

RESOLVT. DIV.

An nouus Episcopus possit examinare Parochos, eiusque dare coadiutores.

- 1 Decretum Concil. Tridentin. sess. 21. cap. 1. de reformat. contra Parochos illiteratos, & imperitos.
- 2 Coadiutoria indulgetur in quibusdam casibus, propter infirmitatem n. 3. propter senectutem, num. 4. aut lepram, num. 5. dementia, aut furorem, nu. 6. linguae impedimentum num. 7. propter populi numerositatem auctam, num. 8. si Rector est suspectus de dilapidatione bonorum ecclesiae num. 9.

Alejo. Ricc. Prax. Pars I.

10 Datio coadiutoris spectat ad Episcopum, cum sit de rebus uatis eidem. Amplia in qualibet specie coadiutoria, scilicet tam temporalibus, quam spiritualibus, & tam in coadiutoria data ad tempus, quam cum futura successione, num. 12.

11 Coadiutori debentur alimenta de redditibus ecclesiae, & in subsidium tenetur parochianus.

13 Coadiutor tenetur ad residentiam, quemadmodum eius Rector: ponuntur declarationes Congregat. Concilij n. 14. & altera num. 15.

Quasiuit a me Parochus cuiusdam dioecesis, qui vix sciebat legere Donatum, sicut dicitur de quodam Episcopo, de quo in cap. fin. de etat. & qualitat. an potuisset nouus Episcopus eum examinare, Dicebam ego de hoc non esse dubitandum, stante expressa dispositione Sac. Concil. Tridentin. sess. 21. cap. 6. de reformat. per hac verba videlicet, Quia illiterati, & imperiti parochiales Ecclesiarum Rectores, sacris minus apti sunt officijs, & alij propter eorum vitae turpitudinem potius destruunt, quam aedificant. Episcopi etiam tanquam Apostolicis Se dis delegati, eisdem illiteratis, & imperitis, si alias honeste vitae sint, coadiutores, aut Vicarios pro tempore deputare, partemque fructuum eisdem pro sufficienti victu assignare; igitur tenetur ei constituere coadiutorem, quando propter inhabilitatem, vel illiteraturam non possit muneri sibi iniuncto incumbere, cap. quoniam versic. sed si propter, vbi Hostiens. n. 1. Abb. n. 2. de off. ord. Card. Zabarel consil. 70. n. 1. & hodie expressè renouatur a Concilio Tridentino d. c. 6. sess. 21. Mandos. in prax. signaturae tit. coadiutoriae versic. coadiutorijs, Gonzal. in regul. 8. cancellar. gloss. 5. §. 9. num. 29.

2 Quae coadiutoris datio cum sit remedium subsidium a iure indulgetur in quibusdam casibus, praesertim propter infirmitatem incurabilem, cap. 17. q. 1. c. 1. cap. ex parte de cler. egrot. vt quia maiore parte temporis infirmetur, iuxta notata in cap. nisi cu pridem §. alia verò causa de renunc. Caputaq. dec. 91. part. 2. Item propter senectutem, cap. vnic. de cler. agrot. libro. 6. vbi Gemin. n. 5. cap. nihil §. ecce 7. quaest. 1. Rebuff. in praxi tit. de probation. benef. viuen. impetratione n. 50. Firmian. in tract. de Episcop. lib. 1. quaest. 3. Mádof. in regula 11. q. 5. n. 2. Item propter lepram, cap. de reatoribus, cap. tua nobis de cler. agrot. cap. qualiter, & c. sequent. cap. nihil, & cap. sequenti 7. quaest. 1. Item propter dementia, vel furorem vt in cit. cap. vnic. §. si vero, & ibi communiter DD. de cler. agrot. lib. 6. Bertach. in tractat. de Episcop. 2. par. lib. 4. n. 24. Nauar. consil. 3. n. 2. de cler. agrot. Item datur ei coadiutor, qui linguae officium amisit, vt in paralitico, c. fi. eod. tit. de cler. agrot. cap. vnic. §. si verò eod. tit. lib. 6. Item propter populi numerositatem auctam, 9. Caesar. de Grass. dec. vnic. de paroch. Item quando Rector est suspectus, de dilapidatione bonorum ecclesiae, Specul. in tit. de inquisition. §. nunc videndum n. 4. & 5. Abb. in cap. venerabili notab. 4. de off. delegat. & in cap. licet Heli. num. 8. de simon. Mandos. in reg. 11. de reuocat. referuat. q. 5. num. 6.

10 Qui coadiutor dari non potest, nisi ab Episcopo, cum sit de rebus uatis eidem, nec censetur comprehensa in generali commissione Vicariatus, sicuti se habet datio coadiutoris Episcopalis, veluti de arduis, & de maioribus Papae reueruatis, Bero. quaest. 136. n. 4. & d. cap. vnic. §. si autem Anchar. consil. 188. n. 7. qui loquitur in Generali Religionis perpetuo, & idem in consil. 279. 11 Mandos. ad reg. Concell. q. 5. reg. 11. Ad hac admonendi sumus, quod coadiutor ali debet de redditibus Ecclesiae, qui si non sufficiunt Parocho infirmo, & coadiutori simul, providebitur in primis Parocho infirmo, deinde in subsidium tenetur parochiani ad alimeta coadiutoris, Anchar. consil. 279. in fin. Abb. in c. de rectoribus

V bus

- bus n.6. de cler. agrot. & huc pertinet copiosa traditio Thomæ Campegij in tract. de coadiutor. Episcopi.
- 12 Intelligi omnia prædicta in qualibet specie coadiutoria, scilicet tam in spiritualibus, quam temporalibus, & tam in coadiutoria data ad tempus, quàm cum futura successione, Put. decis. 226. lib. 3. Mandos. prædict. reg. 11. n. 2. & 3. dummodo coadiutor habeat omnes qualitates à iure requisitas in Episcopo, siue Parocho præficiendo, & de his liquidò constet, vt ex Sac. Concil. Trident. sess. 5. c. 7. quod refert Costa de remed. subsidiar. remed. 113. Gonzal. in cit. §. 9. n. 6.
- 13 Deniq; notandum, præfatos coadiutores teneri ad residentiam, quemadmodum eorum Rectores, vt declarauit Sac. Congr. Conc. super dict. c. per verba videlicet, *An Capellani coadiutores Rectorum parochialium instituti auctoritate Apostolica, teneantur ad personalem residentiam, vt Rectores ipsi Congregatio censuit teneri.* Quemadmodum coadiutus abesse non potest c. eū qui de præbend. & censuit S. Congr. per verba videlicet, propter deputationem coadiutoris, Parochus cui datus est coadiutor, non poterit abesse à residentia.

RESOLVT. DV.

Episcopus quando teneatur deputare Oeconomum.

- 1 Oeconomi constitutio, vt rectè fiat, quæ concurrere debeant.
- 2 Oeconomi deputatio ad quem spectet.
- 3 Oeconomi officium quid sit, & an teneatur reddere rationem, taxata sibi competente mercede.
- 1 Oeconomi constitutio, vt rectè fiat, quatuor concurrere debent, secundum Menoch. in conf. 29. vol. quem refert, & sequitur Zeechius in tr. de beneficijs, & pensionibus eccl. c. 7. n. 6. Primò, quòd fiat deputatio per Episcopum. Secundò, quòd Ecclesia sit litigiosa, vel vacans. Tertio, quòd Prælati sit impotens circa administrationem, taliter quòd sit differenda collatio, siue institutio. Quarto, quòd Oeconomus sit inter religiosas personas.
- 2 Quæ deputatio ad nullos alios præter Episcopum, spectat, cum, vt dixi, debet eligi ex gremio ecclesiasticarum personarum, cap. indicatum, & cap. edoceri de rescript. Specul. in tit. de econom. in princip. Cucch. lib. 3. instit. maior. tit. 7. n. 13. Cuius constitutionis ratio est, vt impediatur grauationes, & prædationes, quæ ab improbis fieri solent in bonis Ecclesiæ vacantis, Theaur. dec. 131. Franc. March. decis. 90. p. 1. & in dec. 552. Vnde tenetur Episcopus, & solet constituere Oeconomum præsertim in beneficio vacante, vel intra quadrimestre nemine adhuc præsentato, vel lite durante inter præsentatos à compatronis, vel inter Episcopum, & patronos, qui res Ecclesiæ custodire, & administrare debet, eiusque onera sustinere, donec de Rectore provideatur, ex constitutione Concilii in c. 16. & c. 18. sess. 24. & probatur in cap. cum vos de offic. Ordin. cum multis adductis per Borgnin. in decis. 11. n. 53. p. 3. Graff. aur. decis. p. 2. lib. 2. c. 26. n. 28. Porro Oeconomus, vt dictum est, Ecclesia vacante, vel lite pendente, habet curam, & administrationem bonorū, atque Ecclesiæ tenetur reddere rationem, taxata sibi competente mercede, nec potest impediri à colligantibus, etiam interposita appellatione ab electione Oeconomi, d. cap. cum vos, Borgnin. decis. 37. num. 51. & 52. p. 2.

Notabilia in materia Episcoporum.

Episcopi titulares non possunt ordinare subditum alienum, etiam prætextu continuæ commensalitatatis suæ sine licentia sui Prælati. Concil. Trid. sess. 14. cap. 2. de reform.

Episcopali censura cum Papali concurrente, si hæc sublata sit, vsu communi interpretari dicitur, vt etiam Episcopalis reservatio sublata a censetur, Nauarr. in Manual. c. 27. n. 261.

Episcopus non debet absque rationabili causa diem villam sine Missa transire, cap. fin. de priuil.

Episcopi titulares non amittunt pensiones ob eorum promotionem, Flam. Paris. de resignat. benef. lib. 3. q. 1. num. 10.

Episcopus fornicans, non tenetur Episcopatus circumstantiam confiteri, sed solius voti Ordini sacro annexi, & si non habet Ordinem sacrum, sed tantum sit confirmatus, nondum tamen consecratus, simpliciter fornicari dicitur Sanch. tom. 2. fol. 104. n. 33.

Episcopus in arduis, an teneatur adhibere consiliū, aut consensum Capituli, est difficilis questio dec. 615. p. 1. diuersi. in nouissimis.

Episcopus cum omnia munera gratis exhibere teneatur, in duobus tantum casibus potest expensas accipere, primus, visitando Ecclesias, & secundus consecrando eas, & tunc pecuniam accipere non potest, sed tantum victualia, etiam si quid oblatum esset, alias acceptum tenetur infra mensem restituere duplum Ecclesiæ, à qua accepit, non obstante remissione partis, Mol. de iustit. tract. 2. disp. 85.

Episcopus alienus volens conferre Ordines in loco exempto, non solum debet habere licentiam superioris loci exempti, sed etiam illius Episcopi, intra cuius fines locus exemptus est constitutus, Sac. Congregat. Episcopus alienus non potest à Patriarcha induci ad subeunda munera Pontificalia in diocesi alicuius Episcopi suffraganei, nisi de ipsius licentia. eadem Sacra Congregat.

Episcopus exemptus eligens aliquem Metropolita, num pro Concilio Prouinciali, ligat etiam successores, simulque Prælatos exemptos nullius diocesis pro Visitationibus, Sac. Congreg.

Episcopus quamuis de re ad suum, vel suorum commodum non spectante, conuocet Capitulum, tamen in eo vocem habere non dicitur Sac. Congreg. ad c. 6. de reform. sess. 25. vers. vota exquirant.

Episcopus visitare potest Confraternitates personarum secularium, in Ecclesijs Regularium exemptorū existentes, non etiam earum cappellas, vel altaria, quæ intra easdem ecclesias consistunt. Sacra Congreg.

Episcopo capto ab infidelibus, vel schismaticis, eius Vicarius non administrat, neque Archiepiscopus, sed Capitulum, c. 2. de supplen. neglig. Prælat. in 6.

Episcopus in causa propria Ecclesiæ an possit recusari vt suspectus, concluditur iuxta communem opinionem, quod Episcopus Ecclesiæ suæ allegari possit suspectus in causa. Capyc. d. 137. a num. 1. ad 5.

Episcopus, vt cuius illius ciuitatis, an habeat intentionem fundatam, vt possit pascere sua animalia in sua diocesi: fuit in Regia Camera Summarie datus terminus in causa tantum, Anna in singul. 365. incip. Officialis Ioan. Franc. Capiblan. in pragm. 12. de Baron. num. 12.

Episcopus non potest dare licentiam ad asseruandum Sanctissimum Sacramentum in Ecclesia non parochiali pro adoratione populi, sed requiritur licentia Apostolica, secundum Nouiss. in sua praxi in 2. edit. de anno 1609. c. 110. qui refert ita declarasse Sac. Congreg. Conc. per verba videlicet, *Duo enim petij; Primū, an Episcopus possit concedere Ecclesiæ non parochiali, vt in ea retineatur Sanctissimum Sacramentum Eucharistiæ solū pro adoratione populi, vel requiratur auctoritas Papæ. Secundum, præsupposito, quod Episcopus concesserit licentiam asseruandi Sanctissimum Sacramentum in Ecclesia non parochiali pro adoratione, an possit Episcopus successor dictam licentiam reuocare.* Sacra Congregatio respondit infra scriptis verbis ad primum, id non posse concedi.

cedi ab Ordinario, sed requiri licentiam Sedis Apostolicæ. Ad secundum respondit, huiusmodi licentiam fuisse nullam, & propterea ei non esse deferendum, nec esse necessariam reuocationem, & hac nota, requiritur itaque priuilegium Papæ, vt in Regularibus.
Episcopus non potest dispensare cum monacho ad minores ordines, Bellamera in c. de gradibus 25. q. 8.

Finis tituli Praxis Episcoporum.

PRAxis VICARIATVS CAP. SEDE VACANTE.

RESOLVT. DVI.

An Vicarius cap. Sede vacante eandem habeat iurisdictionem, quam Vicarius Episcopi.

- 1 Capitulum Sede vacante, succedit in omnibus ijs, quæ ad Episcopalem iurisdictionem pertinent. *Amplia n. 2.*
- 3 Limitatur regula num. 4. 5. 6. 8. & 9.
- 7 Redditur ratio sextæ limitationis.

- 1 **R**o huius quæstionis dilucidatione fit pro regula generali, Capitulum, Sede vacante, Ecclesiæ Cathedralis succedere in omnibus his, quæ Episcopalem iurisdictionem concernunt, cap. cum olim, vbi glof. & Doct. de maiorit. & obed. cap. vnic. eodem titul. lib. 6. de qua iurisdictione patet aperte in cap. illa, & in c. fin. ne sede vacante, cap. ad abolendam de heret. cap. si Episcopus, & cap. Ecclesiæ de suppl. negl. Præl. lib. 6. & in clem. statutum de elect. facit etiã text. in cap. cum nullus §. Episcopo, de temp. ord. in 6.
- 2 Vnde iurdictio præfati Vicarij dependet ab ipso capitulo, quod poterit illam limitare cum ipsa iurdictio resideat principaliter penes capitulum, & non transferatur in Vicarium, nisi exercitium illius tantum, vnde secundum Gutierrez can. quæst. c. 11. nu. 10. potest capitulum in creatione Vicarij aliqua sibi reseruare, & sequitur Addit. ad sum. Bullar. in verb. Capitulum sede vacante vers. quartò dubitatur.
- 2 Supra posita regula limitatur nonnullis modis, secundum Thef. fori ecclesiæ, cap. 10. n. 8.
- 4 Limitatur primò in delegationibus collationum, beneficiorum, dispensationum, absolutionum, monitorialium, & aliarum gratiarum Apostolicarum, quæ Sede vacante Episcopis, vel Vicariis vicinioribus committuntur, non autem Capitulis, seu Vicarijs Capitalibus.
- 5 Limitatur secundò in commissionibus causarum, quæ tantummodo Episcopis, seu eorum Vicarijs Generalibus, vel Iudicibus Synodalibus delegantur, cap. statutum de rescript. in 6. & Concil. Trident. cap. 10. de reformat. sess. 25. nam Sede Episcopali vacante, alijs Ordinarijs vicinioribus committuntur.
- 6 Limitatur tertio in cognitione causarum Vicario Episcopi delegatarum, quas Vicarius Capitalis exequi non potest, vt post Archidiaconum in tractat. de heretic. trad. Feder. de Senf. conf. 20. ante n. 1. versic. suo iure agitur, & conf. 130. in fin. Abb. in d. cap. cum olim num. 2.
- 7 Cuius limitationis ratio est, quia Vicarius Capitalis non succedit in iurisdictione delegata Episcopo Ioan. And. quem communiter sequuntur DD. in d. cap. ad abolendam Geminian. & Franch. in citat. cap. vnic. de maiorit. & obed. lib. 6. Pauin. in tract. de protestat. cap. sede vac. part. 1. quæst. 10. Bellam. de Aloyf. Ricc. Prax. Pars I.

cif. 166. idem Feder. de Sen. conf. 30. Innoc. & Host. in d. cap. ad abolendam.

- 8 Limitatur quartò in literis dimissorijs, quas licet de iure communi concedere posset, d. cap. cum nullus §. Episcopo de temp. ordin. in 6. fuit tamen per Concil. Trid. illi per annum sublata sub pœna suspensionis, & Capitulo sub pœna interdicti, cap. 10. sess. 7. & cap. 10. sessione 23. de reform.
 - 9 Limitatur quintò in collatione beneficiorum, quæ conferre non potest, Abb. in d. cap. cum olim num. 2. cod. tit. quia illorum dispositio est Episcopo reseruata, cap. vnic. §. cum verò ne sede vacante in 6. & hodie Sedi Apostolicæ vique ad diem pacificæ possessionis Episcopatus est reseruata per regulas Clementis Papæ VIII. reg. 2.
- Ad extremum notandum, quòd Vicarius Capitalis Sede vacante à Capitulo deputatus, non potest absoluerè eum, qui haberet à Papa, vt ab Episcopo, vel Vicario absolueretur; non enim videtur appellatione Vicarij comprehendi Vicarius Capitalis in tali casu, vt testatur Galatus in sua Margarita casuum conficiet. verb. Vicarius.

RESOLVT. DXII.

De modo eligendi Vicarium, à Capitulo.

- 1 *Prescribitur tempus Capitulo Sede vacante ad eligendum Vicarium Capitularum.*
 - 2 *Vicarius debet esse Doctor, vel Licentiatus. Amplia in Archidiacono, num. 3.*
 - 1 **E**X dispositione Sac. Conc. Trident. sess. 24. cap. 16. tenetur Capitulum, sede vacante, infra octo dies post mortem Episcopi eligere, seu constituere Vicarium, vel constitutum confirmare, alias deputatio illius deuoluitur ad Metropolitanum, & si ecclesiæ ipsa Metropolitana fuerit, aut exempta, tunc antiquior Episcopus ex suffraganeis in Metropolitana, & propinquior in exempta Vicarium idoneum constituere potest, vt voluit quoque Franc. Leo in suo thef. fori ecclesiæ, cap. 10. n. 7. parte 1. Quarant. in sum. Bullar. in verb. Capitulum Sede vacante. n. 1. Emanuel. Sa in aphorism. Confess. verb. Vicarius n. 3. Galet. in sua margar. casuum conficiet. eodem verb. Vicar. fede vac. num. 5.
 - 2 Et secundum idem Concil. loco cit. debet constitui Doctor, vel Licentiatus in iure Canonico, vel alias quantum fieri poterit idoneus; ita Nauarr. in cons. 2. de off. vicar. quem refert Sayr. in dec. 2. cod. tit. & Henriquez consil. 90.
 - 3 Quemadmodum etiam promouendus ad Archidiaconatum, debet etiam esse Doctor, vel Licentiatus in Theologia, seu iure Canonico, Concil. eadem sess. cap. 12. de Archidiaconatu tamen, qui non habet actum annexam iurisdictionem aliquam, legitur huiusmodi Sac. Congregationis rescriptum.
- An Archidiaconus, qui verè cura animarum, & omni prorsus iurisdictione caret, comprehendatur decreto Concil. sess. 24. cap. 12. quoad qualitatem Doctoratus seu licentiæ in eo requisitam, Congregatio censuit non comprehendere.*
- Quemadmodum Theologale, Penitentiale, Scholasticum obtinens, requiritur quoque vt sit Doctor, siue Licentiatus. Concil. Trident. ead. sess. capitulum 8. & sess. 5. cap. 1. de reform. Quinimo idem Conc. sess. 24. cap. 12. cit. monet, vt vbi id commodè fieri potest, dignitates omnes, & vel saltem dimidia pars Canonice in Cathedralibus, & Collegiatis insignibus, non nisi Doctoribus, seu Licentiatis in Theologia, seu iure Canonico conferatur, de quo late Gare. de benef. par. 7. cap. 7. à num. 31.